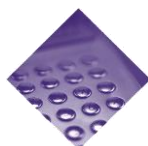

Vtlb-rapport

Berekening van het vtlb bij toepassing van de Wet
schuldsanering natuurlijke personen

Werkgroep Rekenmethode vtlb van Recofa
Versie januari 2021

Inhoud

Colofon	4
Disclaimer	4
1. Algemeen	5
1.1 Inleiding Actueel	5
1.2 Inleiding Algemeen.....	5
1.3 Onderhoud van de methode.....	6
1.4 Landelijke Recofa-Richtlijnen voor schuldsaneringen	7
1.5 Basisbeginselen	8
1.5.1 Nieuw huwelijksvermogensrecht.....	9
1.6 Opbouw van het rapport.....	10
1.7 Wijzigingen ten opzichte van de vorige versie	10
1.8 Herberekening	11
1.9 Het rekenprogramma: Vtlb-calculator en plug-in	12
2. De berekening van het vrij te laten bedrag en de afloscapaciteit	13
3. De beslagvrije voet volgens art. 475da Rv.....	14
3.1 De verschillende leefsituaties	15
3.1.1 Artikel 475d lid 1 sub a en b Rv – Alleenstaanden en alleenstaande ouders met minderjarige kinderen	15
3.1.2 Artikel 475da lid 1 sub c en d Rv – Gehuwden zonder of met kinderen	15
3.1.3 Artikel 475e lid 2 Rv – Verblijf in inrichting	17
3.2 De verschillende groepen schuldenaren op basis van het belastbaar inkomen..	18
Groep 1: schuldenaren met een inkomen lager of gelijk aan de toepasselijke bijstandsnorm (artikel 475dc)	18
Groep 2: schuldenaren met een inkomen hoger dan de geldende toepasselijke bijstandsnorm waarbij recht bestaat op de toeslagen van de belastingdienst (artikel 475da lid 2)	18
Groep 3: schuldenaren met een inkomen waarbij nagenoeg geen recht meer is op toeslagen van de belastingdienst (artikel 475da lid 1)	18
3.2.1 Bereken beslagvrije voet bij wisselende inkomsten	19
3.3 Verhoging beslagvrije voet voor woonkosten	20
3.3.1 Verhoging van de woonlasten bij woonlasten die hoger zijn dan het maximale bedrag waarbij huurtoeslag mogelijk is.....	20
3.3.2 Huiseigenaren met een inkomen onder het "geldende norminkomen" van de Wet op de huurtoeslag.....	21
3.3.3 Vaststelling woonkosten voor schuldenaar.....	22
3.3.4 Correctie woonlasten niet gecorrigeerd in de beslagvrije voet	22

3.3.5	Negatieve correctie als de woonkosten lager zijn dan de minimum normhuur	23
3.3.6	Servicekosten.....	24
3.3.7	All-in huur en woonlasten in kostgeld	24
3.3.8	Eigen woning.....	25
3.4	Verlaging van de beslagvrije voet in verband met privégebruik auto van de zaak (artikel 475db lid 1c)	27
3.5	Artikel 475db lid 1a Rv – Aftrek van inkomsten partner	27
3.5.1	Inkomen partner is niet bekend	28
4.	Reserverings-en arbeidstoeslag en correctie voor Eigen Risico zorgverzekering.....	29
4.1	Arbeidstoeslag	29
5.	Kosten waarvoor gecorrigeerd kan worden door de rechter-commissaris	31
5.1	Gemeente- en waterschapsbelastingen	31
5.2	Ziektekosten	33
5.2.1	Voorliggende voorzieningen	33
5.2.2	Correcties	35
5.2.3	Eigen bijdrage WMO	35
5.3	Kosten auto en vervoer	35
5.3.1	Auto is een boedelbestanddeel	35
5.3.2	Medische noodzaak.....	36
5.3.3	Noodzakelijk voor inkomensverwerving.....	36
5.3.4	De reiskosten	37
5.3.5	Auto van de zaak	38
5.4	Studiekosten van kinderen van de schuldenaar	38
Kind jonger dan 18 jaar: geen correctie	39	
Kind ouder dan 18 jaar: heel soms correctie.....	39	
5.5	Kosten kinderopvang	42
5.6	Alimentatie, co-ouderschap en omgangsregeling	42
5.6.1	Door de schuldenaar te betalen kinderalimentatie.....	42
5.6.2	Door de schuldenaar te betalen partneralimentatie	43
5.6.3	Co-ouderschap en omgangsregeling	43
5.7	Correctie voor kosten budgetbeheer, budget-begeleidingen beschermingsbewind	43
5.8	Overige correcties	44
5.9	Geen correcties.....	44
6.	Inkomsten	45
6.1	Inkomsten die wel als inkomen worden aangemerkt	45
6.1.1	Inkomsten in verband met meerderjarige inwoners.....	47
6.1.2	Verdeling heffingskortingen.....	51
6.1.3	Belastingaftrek specifieke ziektekosten/ Tegemoetkoming Specifieke Ziektekosten (TSZ)	51
6.1.4	Tegemoetkoming arbeidsongeschikten en individuele inkomenstoelag	52

6.2	Inkomsten die niet als inkomen worden aangemerkt	52
6.2.1	Nabestaanden- en wezenuitkering	53
6.2.2	Kinderbijslag	53
6.2.3	Bijzondere bijstand	54
6.2.4	Studiefinanciering voor schuldenaar en/of partner	54
6.2.5	Uitkeringen op grond van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	54
6.2.6	Kindgebonden budget (KGB)	54
6.2.7	Zorgtoeslag	55
6.2.8	Inkomsten uit overwerk	55
6.2.9	Vakantiegeld, tijdsparen, uitbetaalde vakantiedagen, individueel keuzebudget	55
6.2.10	Pleegkindvergoeding	58
6.2.11	Persoonsgebonden budget (PGB)	59
6.2.12	Onkostenvergoeding voor internationale chauffeurs	59
7.	Overheveling	60
7.1	Beslagvrije voet	60
7.2	Nominaal bedrag	60
	Bijlage 1: de werking van de Vtlb-Calculator	62
	Tabblad Schuldenaar	63
	Tabblad Inkomen	64
	Tabblad uitgaven	64
	Bijlage 2: normbedragen	66
	Hoofdstuk 3	66
	Maximale beslagvrije voet	66
	Participatiewetnormen januari 2021	66
	Woonkosten	66
	Forfaitaire bedrag woonkosten eigen woning	67
	Kinderbijslag	67
	Hoofdstuk 4	68
	Maximale bedragen kindgebonden budget (per maand):	68
	Hoofdstuk 5	68
	Zorgkosten	68
	Autokosten	68
	Studiekosten	69
	Co-ouderschap en omgangsregeling	69
	Hoofdstuk 6	69
	Lesgelden	69
	Studiekosten	70
	Basisbedragen pleegvergoeding per kind 2021	70

Colofon

Dit rapport is een uitgave van de Werkgroep Rekenmethode. Deze werkgroep is onderdeel van Recofa, het landelijk overlegorgaan van rechters-commissarissen in faillissementen.

Niets uit dit rapport mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming op internet worden geplaatst. Toestemming kan worden gevraagd bij de secretaris van de Werkgroep Rekenmethode, Pauline de Wit-van Schie, via e-mailadres p.vschie@rvr.org.

Disclaimer

Dit rapport is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Het is echter mogelijk dat de tekst op sommige punten niet volledig is. De uitwerking van de Wet Vereenvoudiging beslagvrije voet en de gevolgen hiervan voor de berekening van het vrij te laten bedrag zijn nog niet in alle situaties volledig te overzien. Op- en aanmerkingen op het rapport worden besproken en zo nodig verwerkt in het rapport van juli 2021

1. Algemeen

1.1 Inleiding Actueel

Als gevolg van de invoering van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbbv) per 1 januari 2021 is de rekenmethode betrekking hebbende op de periode vanaf die datum structureel gewijzigd. Hierdoor kent het vtlb-rapport ook vele wijzigingen. In paragraaf 1.7 vindt u een overzicht van de wijzigingen op hoofdlijnen. Voor het gebruik van de calculator is een aparte handleiding opgesteld. De opbouw van het vtlb-rapport is zoveel mogelijk hetzelfde gebleven.

1.2 Inleiding Algemeen

De Werkgroep Rekenmethode vtlb van Recofa (het landelijk overlegorgaan van rechters-commissarissen in faillissementen) is eind 2000 voor het eerst samengekomen. Taak van deze werkgroep was het ontwerpen van een uniforme rekenmethode voor de berekening van het vrij te laten bedrag (vtlb) in wettelijke schuldsaneringen, welke aansloot bij de NVVK (Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet)-methode.

Wanneer een persoon wordt toegelaten tot de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp), valt in principe al het inkomen boven de beslagvrije voet in de boedel (artikel 295 Faillissementswet). De leden twee en drie van dit artikel bepalen dat de schuldenaar van zijn inkomsten de beslagvrije voet mag behouden, evenals een door de rechter-commissaris vastgesteld nominaal bedrag.

Dit betekent dat al het inkomen in de boedel valt op enkele, in het rapport genoemde, uitzonderingen na. Ook inkomensbestanddelen waarvoor een zo genoemd beslagverbod geldt, vallen in de boedel. Het is dus niet zo dat die inkomsten bovenop het berekende vtlb door de schuldenaar mogen worden behouden; die inkomsten worden geacht deel uit te maken van het inkomen waarvan alleen het vtlb behouden mag worden. Of dit nominale bedrag werd vastgesteld en zo ja, hoe hoog, werd overgelaten aan het beleid van de rechter-commissaris. Dit hield in dat de berekening van het vtlb per rechtbank kon verschillen met rechtsongelijkheid, onduidelijkheid bij betrokken instanties (schuldhulpverleners, bewindvoerders, etc.) en tijdrovende berekeningen als gevolg. Om hier meer eenheid in te brengen is de Werkgroep Rekenmethode samengesteld. De rekenmethode zoals beschreven in dit rapport wordt gevolgd door alle rechtbanken en instellingen die lid zijn van de NVVK.

Voor de berekening van het vtlb is software ontwikkeld die kan worden gedownload van de website www.bureauwsnp.nl.

De werkgroep heeft personele en financiële bijstand gekregen van de Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch. Het Bureau Wsnp (onderdeel van deze Raad) levert de secretaris en financiert de ontwikkeling en het onderhoud van de software. De werkgroep kan verder gebruik maken van de expertise van het Nibud en de ervaringen van Wsnp-bewindvoerders en NVVK-leden.

De software wordt getest door o.a. medewerkers van enkele rechtbanken, enkele bewindvoerders en beleidsmedewerkers van de NVVK en het Bureau Wsnp die samen een testgroep vormen.

1.3 Onderhoud van de methode

De rekenmethodiek wordt in verband met periodieke wijzigingen in relevante normen telkens per 1 januari en 1 juli herzien. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de methode en dit rapport ligt bij de Werkgroep Rekenmethode vtlb. De werkgroep bestaat op dit moment uit:

Voorzitter

- De heer mr. V.G.T. van Emstede, rechter-commissaris bij de rechtbank Oost-Brabant

Secretaris

- Mevrouw drs. P.A.M. de Wit-van Schie, stafmedewerker Bureau Wsnp, Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch

Leden

- Mevrouw mr. W.J. Don, rechter-commissaris bij de rechtbank Den Haag
- Mevrouw mr. K.M van Hassel rechter-commissaris bij de rechtbank Amsterdam
- Mevrouw mr. S. Boot, rechter-commissaris bij de rechtbank Gelderland
- Mevrouw drs. M.J. Verberk-de Kruik, wetenschappelijk medewerker bij het Nibud

Toehoorders

- Mevrouw A.T. Bosma, BBW
- Mevrouw. M. Schellekens, Kred'it BV
- Mevrouw E. Wyatt, Kred'it BV
- Mevrouw drs. J.K. Stoffels-Montfoort, NVVK
- Mevrouw mr. L. Timmermans, juridisch medewerker bij de rechtbank Rotterdam
- Mevrouw mr. C. Koppelman, juridisch medewerker bij de rechtbank Overijssel
- Mevrouw M.P.J. Huijs, juridisch medewerker bij de rechtbank Limburg
- De heer J.M. Steur, juridisch medewerker bij de rechtbank Amsterdam
- De heer P.M. Foppen, juridisch medewerker bij de rechtbank Midden-Nederland

1.4 Landelijke Recofa-Richtlijnen voor schuldsaneringen

In de Landelijke Recofa-Richtlijnen voor schuldsaneringen is een bepaling opgenomen over het vtlb. De meest recente versie van de richtlijnen geldt vanaf 1 januari 2018. Paragraaf 3.7 heeft betrekking op het vtlb en bevat de volgende tekst:

3.7 Vrij te laten bedrag

- a. Het vtlb wordt berekend aan de hand van de meest recente versie van het rapport van de werkgroep rekenmethode vtlb van Recofa. Deze berekening wordt uitgevoerd door middel van de zogeheten vtlb-calculator. De meest actuele versie van dit rapport en van deze calculator zijn op de site www.bureauwsnp.nl/vtlb beschikbaar.
- b. De bewindvoerder maakt bij of zo spoedig mogelijk na het huisbezoek de berekening van het vtlb en verstrekt dit aan de schuldenaar.
- c. Indien normbedragen wijzigen als gevolg van indexering, stuurt de bewindvoerder de schuldenaar zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval bij het eerstvolgende verslag, een aangepaste berekening van het vtlb toe.
- d. Iedere wijziging in het vtlb, anders dan als gevolg van een indexering, wordt in het verslag dat op deze periode betrekking heeft, besproken. Een nieuwe berekening van het vtlb wordt als bijlage bij het verslag gevoegd.
- e. Indien de gemeenschap van goederen van tot de schuldsaneringsregeling toegelaten echtgenoten/partners wordt ontbonden, wordt voor ieder van de (voormalige) echtgenoten of (voormalige) partners een aparte boedelrekening geopend en wordt het actief zoals dat bestond op het moment van genoemde verbreking, verdeeld. Met ingang van het feitelijk uit elkaar gaan van de echtgenoten of de partners wordt voor beide echtgenoten of partners afzonderlijk het vtlb vastgesteld.
- f. De bewindvoerder voegt bij alle verslagen de voor de schuldenaar op dat moment geldende berekening van het vtlb.
- g. De bewindvoerder verzoekt de rechter-commissaris het vtlb bij beschikking vast te stellen. De rechter-commissaris kan ambtshalve of op gemotiveerd verzoek van de bewindvoerder aan het bepaalde in zijn beschikking voorwaarden verbinden of daaraan terugwerkende kracht verlenen. De bewindvoerder stuurt de schuldenaar een kopie van de beschikking toe, tenzij de hoogte van het door de rechter-commissaris vastgestelde vtlb niet afwijkt van de berekening van de bewindvoerder als bedoeld onder b. en de rechter-commissaris geen nadere voorwaarden heeft gesteld.

1.5 Basisbeginselen

1. De berekeningswijze zal in 95% van de gevallen moeten leiden tot een snel en eenduidig antwoord. Er zullen zich situaties blijven voordoen, die vragen om maatwerk. Uiteraard geldt dit rapport hiervoor als basis.
2. Hoe wordt bepaald welk deel van het inkomen in de boedel valt en welk deel erbuiten blijft? Van het inkomen blijft een bedrag ter hoogte van de beslagvrije voet buiten de boedel; de rechter-commissaris kan dit bedrag met een nominaal bedrag verhogen. Dit houdt in dat zolang de rechter-commissaris geen beschikking heeft afgegeven, slechts de beslagvrije voet buiten de boedel blijft. Daarnaast betekent dit dat er wel een vtlb kan worden bepaald, maar geen boedelbijdrage kan worden vastgesteld (het bedrag dat maandelijks aan de boedel betaald moet worden).
3. In de calculator worden geen correcties meer toegepast waarbij het inkomen van de partner van belang kan zijn als er sprake is van één partner in de regeling en er geen, voor de beoordeling van de verzochte correctie, noodzakelijke inzage wordt gegeven in het inkomen van de partner die niet in de regeling zit.
4. Het vrij te laten bedrag wordt per maand berekend. In het geval een schuldenaar een inkomen per 4 weken ontvangt is het ook mogelijk om het vrij te laten bedrag om te rekenen naar een vrij te laten bedrag per 4 weken. De schuldenaar draagt dan 13 keer af in een kalenderjaar.
5. Al het inkomen van de schuldenaar, onder welke noemer ook, wordt aan de boedel afgedragen voor zover het vtlb wordt overschreden. Een overzicht van inkomsten is te vinden in hoofdstuk 6.
6. Indien er sprake is van twee partners, geen gemeenschap van goederen (gvg), moet ook 'beiden in regeling' worden ingevuld als op één van de partners een minnelijke schuldsaneringsregeling van toepassing is én de partner in het kader van die regeling spaart ten behoeve van de schuldeisers. Dit geldt ook als op één van de partners een faillissement van toepassing is.
7. Indien er sprake is van twee partners, wel of geen gemeenschap van goederen en slechts één in de regeling, wordt, indien aangetoond is dat op het inkomen van de partner loonbeslag ligt, het inkomen van de partner gesteld op diens beslagvrije voet. In de calculator dient het volledige bruto inkomen van de partner (alsof er geen beslag ligt) te worden ingevuld en als netto-inkomen moet de beslagvrije voet ingevuld worden.

8. In schuldsaneringsregelingen van schuldenaren die na 1 januari 2018 zijn gehuwd zonder het opstellen van nadere voorwaarden is er mogelijk sprake van privé-schuldeisers en gemeenschapsschuldeisers en ook van privévermogen en huwelijksvermogen. In verband hiermee moeten, als dat van toepassing is, aparte crediteurenlijsten opgesteld worden, ook al omdat het boedelsaldo soms op een andere manier verdeeld moet worden. Zie verder onder §1.4.1.
9. In het rapport worden geen bedragen genoemd; deze staan vermeld in bijlage 2.
10. Als er sprake is van pleegkinderen, worden deze kinderen op geen enkele manier meegenomen in de berekening. Niet bij de opsomming van inwonende kinderen en niet in de berekening van de wooncomponent. Hiervoor is gekozen omdat het financiële deel van de verzorging van pleegkinderen geen invloed heeft op de financiële situatie van de pleegouders.

1.5.1 Nieuw huwelijksvermogensrecht

Per 1 januari 2018 is het nieuwe huwelijksvermogensrecht in werking getreden. Indien er geen voorwaarden zijn opgemaakt, is de hoofdregel dat de gemeenschap van goederen van kracht is vanaf het moment van huwelijkssluiting en dat voorhuwelijks schulden en bezittingen van partner A en partner B in beginsel buiten de gemeenschap en dus in het privévermogen vallen. Dit dient gedocumenteerd te worden en te blijven.

Schuldeisers van schulden waarvoor alleen partner A aansprakelijk is kunnen zich voor 100% verhalen op het privévermogen van partner A, maar slechts voor 50% op de gemeenschapsboedel (artikel 1:96 BW). Dit geldt andersom ook voor schuldeisers van schulden waarvoor alleen partner B aansprakelijk is. Schuldeisers van gemeenschapsschulden waarvoor beide partners aansprakelijk zijn, kunnen zich verhalen op zowel 100% van het privévermogen van beide partners als op 100% van de gemeenschapsboedel.

Schuldeisers van gemeenschapsschulden waarvoor alleen partner A aansprakelijk is, kunnen zich verhalen op zowel 100% van het privévermogen van partner A als op 100% van de gemeenschapsboedel. En andersom geldt dat ook voor partner B.

De boedelafracht die uit het gezamenlijke inkomen wordt gespaard tijdens de schuldsaneringsregeling moet conform bovenstaande regels over beide groepen schuldeisers verdeeld worden.

Indien er van een stel slechts 1 partner is toegelaten, die alleen privéschulden heeft, wordt de helft van de gespaarde gemeenschapsboedel verdeeld over de schuldeisers van deze partner en vloeit de andere helft van de gemeenschapsboedel in het vermogen van de partner die niet in de regeling zit. Het bedrag wat in het vermogen van de andere partner vloeit wordt niet gezien als inkomen van die partner (en heeft daarmee geen gevolgen voor het gezamenlijk inkomen en de boedelafdracht).

Calculator en uitdraai

In het tabblad schuldenaar wordt bij de keuze "gemeenschap van goederen" gevraagd naar het jaartal waarin het huwelijk is gesloten. Als het huwelijk is gesloten op of na 1 januari 2018 komt onderaan de uitdraai van de berekening een verwijzing naar de mogelijke consequenties voor de verdeling van het gespaarde boedelsaldo. Er zijn geen gevolgen voor de berekening van de vtlb calculator; het is alleen een signaal.

1.6 Opbouw van het rapport

Bij de opbouw van dit rapport is na wat algemene informatie voornamelijk de chronologie van de calculator gevolgd. De wetsartikelen waarnaar in dit rapport verwezen wordt, zijn te vinden op www.overheid.nl.

1.7 Wijzigingen ten opzichte van de vorige versie

Omdat de berekening van de beslagvrije voet en daardoor ook van het vrij te laten bedrag structureel is gewijzigd, zou een weergave van alle wijzigingen in deze paragraaf tot onoverzichtelijkheid leiden. U treft hier dan ook een weergave van de wijzigingen in het vtlb-rapport op hoofdlijnen aan. In hoofdstuk 3 van dit rapport worden de wijzigingen van de beslagvrije voet in detail uiteengezet.

Ten opzichte van de vorige versie zijn de volgende wijzigingen verwerkt in het vtlb-rapport:

- de wijzigingen in de berekening van de beslagvrije voet:
 - de basis van de beslagvrije voet is niet langer 90%, maar 95% van de toepasselijke bijstandsnorm (incl. vakantiegeld) of, indien het inkomen gelijk of lager is dan de bijstandsnorm, 95% van het werkelijk inkomen inclusief vakantiegeld (zie hoofdstuk 3 inleiding);
 - voor de bepaling van de hoogte van de beslagvrije voet wordt nog slechts uitgegaan van vier leefsituaties en van de hoogte van het belastbaar inkomen (zie §3.1 en 3.2);
 - Verhoging van de beslagvrije voet in verband met woonkosten is slechts in
 - 2 situaties mogelijk (zie §3.3);

- Verlaging van de beslagvrije voet vindt plaats als de schuldenaar gebruik maakt van een door de werkgever ter beschikking gestelde (lease)auto en de schuldenaar dit privégebruik niet beëindigd vanaf 1 januari van het volgende kalenderjaar. (zie §3.4);
- De wijzigingen in het nominaal bedrag:
 - de reserveringstoeslag verdwijnt uit het nominaal bedrag omdat deze min of meer is verwerkt in de beslagvrije voet;
 - de correctie van gezamenlijke posten in het nominaal deel vindt niet langer plaats naar rato van het inkomen maar op gelijke basis (fifty-fifty);
 - de tegemoetkoming inwonenden wordt op een andere wijze berekend. De fictieve bijdrage- indien van toepassing- wordt in alle gevallen bij het inkomen van de schuldenaar of schuldenaren ingevoerd en niet meer afgetrokken van de woonlasten (§6.1.1);
 - Het fiscaal voordeel bij een koopwoning wordt in alle gevallen bij het inkomen opgeteld. Bij paren niet in gemeenschap van goederen wordt het bedrag gelijkelijk over beide partners verdeeld (§3.3.8).

Voor het gebruik van de vtlb-calculator en het controleren van de uitdraai is een handleiding opgesteld. Het voert te ver om alle wijzigingen in het vtlb-rapport op te nemen.

De participatiewetbedragen per 1 januari 2021 zijn te vinden op www.rijksoverheid.nl.

1.8 Herberekening

Volgens de Richtlijnen voor schuldsanering 2018 moet het vtlb bij, of zo spoedig mogelijk na het huisbezoek aan de schuldenaar worden verstrekt.

Het vtlb wordt eenmalig door de rechter-commissaris bij beschikking vastgesteld. Alleen als de rechter-commissaris afwijkt van de berekening van de bewindvoerder moet dit aan de schuldenaar worden doorgegeven.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wvbbv moet het vtlb uiterlijk op 1 maart 2021 zijn herberekend. In de periode voorafgaande aan de herberekening ontstane voor- of achterstanden in boedelafracht moeten in beginsel worden gecompenseerd.

Het vtlb wordt ieder half jaar, na aanpassing van de relevante normen (per 1 januari en per 1 juli), herberekend. Bij ieder openbaar verslag wordt een recente berekening gevoegd.

Bij een structurele wijziging moet het vtlb tussentijds opnieuw berekend, hetzij op verzoek van de schuldenaar, hetzij omdat de bewindvoerder kennis heeft genomen van de aanzienlijke wijziging (conform artikel 475d Rv lid 3b). Het is mogelijk dat de rechter-commissaris een nieuwe beschikking geeft. Het (her)berekende bedrag geldt vanaf de maand volgend op de datum van de beschikking, tenzij anders aangegeven.

Maken herberekening

Bij het maken van een herberekening over een voorgaande periode moet een eerdere calculator worden gebruikt. Dus bijvoorbeeld bij een herberekening over de periode juli – december 2020 moet de calculator van juli 2020 worden genomen. Het is dan belangrijk om bij 'Datum berekening' handmatig een datum in te vullen die ligt in de periode waarop de berekening betrekking heeft. Wanneer de calculator van juli 2020 wordt gebruikt dan moet bij 'Datum berekening' de datum liggen tussen 1 juli 2020 en 31 december 2020.

1.9 Het rekenprogramma: Vtlb-calculator en plug-in

Om tot een vlotte berekening van het vtlb te komen wordt sinds 1 januari 2007 gebruik gemaakt van nieuwe software, die in opdracht van de Raad voor de Rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch is ontwikkeld door Kred'it. Dit is één programma, dat twee verschijningsvormen heeft:

- een zelfstandig bruikbaar programma dat de naam "Vtlb-calculator" heeft gekregen. Dit programma is een soort schil om de software (plug-in);
- de plug-in, waardoor bestaande bewindvoerders- en schuldhulpverleningssoftware na implementatie ervan gebruik maakt van dezelfde vtlb-berekening. Momenteel is de plug-in geïmplementeerd in verschillende software.

De beide verschijningsvormen zijn technisch gelijk, en geven bij gelijke invoer van gegevens dezelfde uitkomst; alleen de 'bediening' verschilt.

De standalone versie van de nieuwe vtlb-calculator is in januari 2021 beschikbaar. De softwareleveranciers zullen de plug-in naar verwachting in de maanden daarna inbouwen in hun software.

In dit rapport wordt ervan uit gegaan dat voor de berekening van het vtlb gebruik wordt gemaakt van de calculator of van de software met de plug-in.

In bijlage 1 wordt een korte indruk gegeven van de werking van de vtlb-calculator.

Tevens is een voorbeeld van de output opgenomen.

2. De berekening van het vrij te laten bedrag en de afloscapaciteit

Het vrij te laten bedrag (vtlb) wordt bepaald om de afloscapaciteit (AC) van de schuldenaar te kunnen vaststellen. De AC is het totaal inkomen inclusief vakantiegeld minus het vtlb inclusief vakantiegeld.

Het vtlb wordt bepaald in 3 stappen:

1. Berekening van de beslagvrije voet art. 475da Rv, al dan niet met een verhoging voor hoge woonlasten en/ of een verlaging in verband met privégebruik van een (lease)auto van de zaak.
2. Verhoging van de beslagvrije voet met de arbeidstoelage en eventueel een correctie voor het eigen risico ziektekostenverzekering als eerste onderdeel van het nominaal bedrag op basis van art. 295 lid 3 Fw (correcties RC). Hiervoor is echter geen expliciete toestemming van de rechter-commissaris nodig.
3. Verhoging van de beslagvrije voet met de posten waarvoor de rechter-commissaris toestemming dient te geven als tweede deel van het nominaal bedrag op basis van art. 295 lid 3 Fw (correcties RC).

Deze drie stappen worden hierna besproken, in de hoofdstukken 3, 4 en 5. In hoofdstuk 6 wordt uiteengezet op welke wijze het inkomen voor de vtlb berekening moet worden berekend. Van het totale inkomen inclusief VT dient het vtlb incl. VT te worden afgetrokken om de afloscapaciteit vast te stellen.

Uit praktisch oogpunt, omdat het vakantiegeld vaak maar één keer per jaar wordt uitbetaald, wordt vaak gekozen voor een maandelijkse afdracht zonder vakantiegeld. Het tekort wordt ingelopen door bij uitbetaling van het vakantiegeld het meerdere boven het vrij te laten deel van het vakantiegeld af te (laten) dragen.

Het nettobedrag van het vakantiegeld is niet eenvoudig vast te stellen. De werkgroep adviseert daarom gemakshalve uit te gaan van het in de Participatiewetnorm begrepen netto vakantiegeld (momenteel 5%, artikel 19 lid 3 van de Participatiewet). In §6.2 staat dit verder beschreven.

3. De beslagvrije voet volgens art. 475da Rv

Uitgangspunt bij het bepalen van het vtlb is, ingevolge art. 295 lid 1 Fw, de beslagvrije voet, zoals bepaald vanaf art. 475d Rv tot en met artikel 475e Rv. De hoogte van de beslagvrije voet wordt bepaald door de leefsituatie en het belastbaar inkomen van de schuldenaar/schuldenaren.

Art. 475da Rv onderscheidt vier leefsituaties:

1. Alleenstaande (lid 1 sub a);
 2. Alleenstaande met minderjarige kinderen, (lid 1 sub b);
 3. Gehuwden zonder kinderen (lid 1 sub c);
 4. Gehuwden met kinderen (lid 1 sub d);
- (voor de definitie van gehuwden, zie §3.1.2).

Een aparte categorie vormen de schuldenaren die in een inrichting verblijven (475e lid 4).

In de wetsartikelen 475da lid 1, lid 2 en 475dc is beschreven hoe de beslagvrije voet wordt berekend. Op basis hiervan kunnen we drie groepen onderscheiden:

1. Schuldenaren met een inkomen gelijk aan of lager dan de toepasselijke bijstandsnorm.
2. Schuldenaren met een inkomen hoger dan de toepasselijke bijstandsnorm waarbij nog recht bestaat op toeslagen van de belastingdienst.
3. Schuldenaren met een inkomen waarbij nagenoeg geen recht meer is op toeslagen van de belastingdienst.

Noot: met toeslagen wordt bedoeld de zorgtoeslag, huurtoeslag en kindgebonden budget. De kinderopvangtoeslag is hiervan uitgezonderd. Deze toeslag is alleen relevant voor de berekening van de eigen bijdrage kinderopvangkosten (zie §5.5).

In dit hoofdstuk wordt beschreven wat de stappen zijn om tot de berekening van de beslagvrije voet te komen en de elementen die kunnen leiden tot een (tijdelijke) hogere of lagere vaststelling van de beslagvrije voet.

De stappen zijn:

1. Bepaling leefsituatie (§3.1);
2. Vaststelling belastbaar inkomen (§3.2);
3. Verhoging van de beslagvrije voet in verband met woonlasten (§3.3);
4. Verlaging van de beslagvrije voet als sprake is van een auto van de zaak met fiscale bijtelling (§3.4).

§3.5 geeft een toelichting op de aftrek in verband met het inkomen van een partner die niet in de Wsnp zit en waar geen sprake is van gemeenschap van goederen.

Uitgangspunt van de wet is dat de beslagvrije voet maximaal 95% van het maandelijks netto inkomen bedraagt. Indien toepassing van de artikelen 475da en 475db leiden tot een hogere beslagvrije voet, bepaalt artikel 475dc dat de hoofregel (95% van het maandelijks netto inkomen) van kracht blijft.

Bij de berekening van de beslagvrije voet zijn de volgende gegevens niet langer van belang:

- de (basis en aanvullende) premie van de ziektekostenverzekering
- de daadwerkelijke hoogte van de toeslagen die men ontvangt
- als er sprake is van minderjarige kinderen: aantal en leeftijd van de kinderen.

In de calculator moet het aantal en de leeftijd van de kinderen nog wel ingevuld worden, vanwege mogelijke tegemoetkoming inwonenden of correctie voor studiekosten van meerderjarige schoolgaande kinderen.

3.1 De verschillende leefsituaties

3.1.1 Artikel 475d lid 1 sub a en b Rv – Alleenstaanden en alleenstaande ouders met minderjarige kinderen

Voor de definitie van een alleenstaande en een alleenstaande ouder wordt verwezen naar de Participatiewet, artikel 4, onderdeel a en b.

Bij co-ouderschap wordt de ouder bij wie een kind staat ingeschreven gezien als de alleenstaande ouder (zolang geen sprake is van een nieuwe inwonende partner). Er kan sprake zijn van een situatie met twee alleenstaande ouders, ex-partners, als bij beiden een kind is ingeschreven (en zolang geen sprake is van een nieuwe partner).

Bij de alleenstaande ouder is het aantal en leeftijd van het kind/de kinderen niet van belang wat betreft het vaststellen van de leefsituatie.

3.1.2 Artikel 475da lid 1 sub c en d Rv – Gehuwden zonder of met kinderen

Voor de definitie van gehuwden wordt verwezen naar de Participatiewet, artikel 3.

In dit artikel is te lezen dat onder gehuwden ook ongehuwd/ongeregistreerd samenwonenden, samenwonende broers of zussen, vriendinnen, etc. vallen, wanneer een **gezamenlijke huishouding** bestaat en dus sprake is van **wederzijdse verzorging**.

Hieronder vallen niet:

1. Woningdelers (zonder gezamenlijke huishouding).
2. De persoon die een gezamenlijke huishouding voert met een bloedverwant in de eerste graad (bijvoorbeeld moeder en zoon).
3. Bloedverwanten in de tweede graad, waarbij een van de bloedverwanten een zorgbehoefte heeft.

Als de schuldenaar aanspraak maakt op de norm voor echtgenoten, zal hij desgevraagd aan moeten tonen dat een gezamenlijke huishouding met wederzijdse verzorging bestaat.

Bij een gemeenschap van goederen kan worden volstaan met één vtlb-berekening; de inkomens van beide partners worden bij elkaar opgeteld.

Bestaat er gemeenschap van goederen, maar is slechts één van de partners toegelaten tot de Wsnp, dan valt het inkomen van beide partners in de boedel (artikel 63 Faillissementswet, overeenkomstig van toepassing via artikel 313 van dezelfde wet).

De berekening maakt daarom in deze situatie geen onderscheid tussen "één in de regeling" of "beiden in de regeling". De partner die onder de Wsnp valt, dient aan de boedel af te dragen het verschil tussen de gezamenlijke inkomens en het berekende vtlb.

Bestaat er geen gemeenschap van goederen en is de Wsnp van toepassing op beide echtgenoten, dan wordt voor iedere echtgenoot een afzonderlijke berekening gemaakt. Het gedeelte van het inkomen boven het vtlb valt immers in verschillende vermogens. Zoals hierna aangegeven in paragraaf 3.5, wordt het uiteindelijk bepaalde onbeslagen inkomen inclusief vakantiegeld aanspraak van echtgenoot A in mindering gebracht op de voor echtgenoot B geldende beslagvrije voet en omgekeerd tot maximaal de helft van de beslagvrije voet inclusief eventuele correcties voor woonlasten.

3.1.3 Artikel 475e lid 2 Rv – Verblijf in inrichting

Artikel 475e lid 2 Rv

Indien de schuldenaar ter verzorging of verpleging in een daartoe bestemde inrichting is opgenomen bedraagt de beslagvrije voet de prijs die is verschuldigd voor verzorging dan wel verpleging. De beslagvrije voet wordt verhoogd met:

- a. twee derde van de bijstandsnorm, genoemd in artikel 23, eerste lid, van de Participatiewet; en
- b. het bedrag, genoemd in artikel 23, tweede lid, van de Participatiewet.

Dit brengt mee dat de beslagvrije voet bij een verblijf in een inrichting de som is van een eventuele eigen bijdrage voor verzorging dan wel verpleging, twee derde van de norm van artikel 23 Participatiewet (het zogenaamde zak- en kleedgeld) inclusief VT en de **volledige** normpremie zorgverzekering.

De definitie van 'inrichting' is te vinden in artikel 1 sub g van de Participatiewet: "een voorziening waarbij niet alleen slaapgelegenheid wordt geboden, maar ook de mogelijkheid bestaat van professionele begeleiding en hulpverlening gedurende meer dan de helft van ieder etmaal". Dit is niet per se een 'WLZ-inrichting'.

Hieronder vallen doorgaans niet: sociale pensions, opvang van dak- en thuislozen en blijf-van-mijn-lijfhuizen. In deze laatste situaties beslist de rechter-commissaris over de toepasbare norm.

De Participatiewetnorm zak- en kleedgeld voor gehuwden is alleen van toepassing als **beide** echtelieden in de inrichting zijn opgenomen.

Als slechts een van beide echtelieden is opgenomen, dan blijft de norm voor gehuwden, niet in een inrichting, van kracht. In deze situatie kunnen de kosten voor het verblijf in de inrichting ingevuld worden bij "overige correcties" bij de partner die het betreft.

Let op! Bij een verblijf langer dan 6 maanden geldt dat beiden als alleenstaanden worden aangemerkt en moet er voor beiden een aparte berekening worden gemaakt. Dit kan ertoe leiden dat de partner die in de inrichting is opgenomen een hoog inkomen heeft met een laag vtlb en de thuiswonende partner een laag inkomen met een hoog vtlb, waardoor de vaste lasten niet betaald kunnen worden. Omdat beiden in een regeling zitten, en de minstverdienende partner niet kan profiteren van de correcties, kunnen in deze gevallen de overhevelingsposten (handmatig) gecorrigeerd worden (zie hoofdstuk overheveling).

3.2 De verschillende groepen schuldenaren op basis van het belastbaar inkomen

In de artikelen 475da en dc Rv wordt beschreven hoe de beslagvrije voet wordt berekend. Er zijn drie groepen schuldenaren te onderscheiden op basis van deze wetsartikelen. In deze paragraaf worden deze groepen nader omschreven.

Groep 1: schuldenaren met een inkomen lager of gelijk aan de toepasselijke bijstandsnorm (artikel 475dc)

Bij een inkomen lager of gelijk aan de toepasselijke bijstandsnorm is de beslagvrije voet gelijk aan 95% van het netto inkomen inclusief vakantietoeslag is. Dit betekent dat 5% van het inkomen beschikbaar is voor beslag of verrekening. Deze groep schuldenaren heeft in principe recht op de maximale toeslagbedragen.

Groep 2: schuldenaren met een inkomen hoger dan de geldende toepasselijke bijstandsnorm waarbij recht bestaat op de toeslagen van de belastingdienst (artikel 475da lid 2)

Voor deze groep schuldenaren geldt dat zij (gedeeltelijk) recht hebben op de toeslagen. De beslagvrije voet wordt dan vastgesteld op 95% van de geldende bijstandsnorm plus een gedeeltelijke compensatiekop. Deze compensatiekop is bij benadering gelijk aan de afbouw van de toeslagen (huurtoeslag, zorgtoeslag en kindgebonden budget) die men vanwege de hoogte van het inkomen minder ontvangt. Wat betreft de afbouw van het kindgebonden budget gaat men uit van de situatie van 2 kinderen jonger dan 12 jaar.

Groep 3: schuldenaren met een inkomen waarbij nagenoeg geen recht meer is op toeslagen van de belastingdienst (artikel 475da lid 1)

Voor deze groep schuldenaren geldt dat de beslagvrije voet een vast bedrag is. Dit bedrag bestaat uit 95% van de toepasselijke bijstandsnorm plus een maximale compensatiekop.

De maximale compensatiekop bestaat uit:

- Maximale bedrag aan zorgtoeslag passend bij de leefsituatie;
- Bedrag ter hoogte van het verschil tussen de normhuur (€ 237,62, norm januari 2021) en de maximale huurgrens waarbij nog huurtoeslag mogelijk is (€ 752,33, norm januari 2021);
- Als er sprake is van kinderen: bedrag aan kindgebonden budget dat men niet ontvangt (uitgaande van 2 kinderen jonger dan 12 jaar). De afbouw van het kindgebonden budget is anders dan de afbouw van de zorg- en huurtoeslag.
- Schuldenaren met kinderen die de maximale beslagvrije voet hebben bereikt, hebben doorgaans nog wel recht op gedeeltelijk kindgebonden budget.

3.2.1 Bereken beslagvrije voet bij wisselende inkomsten

Artikel 475d lid 1

Voor de vaststelling van de beslagvrije voet wordt gebruik gemaakt van het belastbaar inkomen van de schuldenaar en, indien de schuldenaar gehuwd is, de echtgenoot. De hoogte van het belastbaar inkomen wordt berekend op basis van het meest recente maandinkomen zoals dat blijkt uit de polisadministratie, tenzij dit maandinkomen geen reële afspiegeling vormt van het belastbaar inkomen omdat het maandinkomen fluctueert of er sprake is van een incidentele betaling. Of het meest recente maandinkomen een reële afspiegeling van het belastbaar inkomen vormt, wordt beoordeeld aan de hand van in de polisadministratie opgenomen gegevens over de vier meest recente maanden gerekend vanaf het moment van verstrekking, bedoeld in **artikel 475ga, eerste lid**. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop in het geval dat het meest recente maandinkomen geen reële afspiegeling van het belastbaar inkomen vormt, het belastbaar inkomen wordt berekend

Voor de berekening van de beslagvrije voet bij wisselende inkomsten moet gekeken worden naar het inkomen van de afgelopen vier maanden (mits representatief). Hoe groot de invloed van de wisselende inkomsten is op de hoogte van de beslagvrije voet, hangt af van de hoogte van het inkomen en de bandbreedte van de verschillen. Bij sterk wisselende inkomsten moet de beslagvrije voet periodiek (en in ieder geval aan het einde van het kalenderjaar) herberekend worden, voor een correcte vaststelling van het belastbaar inkomen.

3.3 Verhoging beslagvrije voet voor woonkosten

De beslagvrije voet kan in twee situaties verhoogd worden in verband met de woonkosten, mits de woonlasten bekend zijn. Om deze reden moeten in de vtlb-calculator altijd de woonlasten ingevuld worden. Het is vooraf namelijk niet altijd in te schatten of een van die twee vormen van verhoging van de woonlasten mogelijk is. De twee situaties zijn beschreven in §3.3.1 en 3.3.2

3.3.1 Verhoging van de woonlasten bij woonlasten die hoger zijn dan het maximale bedrag waarbij huurtoeslag mogelijk is

Artikel 475 da lid 5 Rv

Indien de beslagvrije voet gelijk is aan het voor de desbetreffende leefsituatie in het eerste lid opgenomen bedrag en de geëxecuteerde woonkosten heeft die ten minste 10% meer bedragen dan de in [artikel 13, eerste lid](#), onderdeel a, van de Wet op de huurtoeslag opgenomen rekenhuur, wordt de beslagvrije voet op verzoek van de geëxecuteerde voor de duur dat de geëxecuteerde deze woonkosten heeft, doch ten hoogste zes maanden, verhoogd met het bedrag waarmee de woonkosten de eerder genoemde rekenhuur vermeerderd met 10% ophoging overstijgen. Indien de geëxecuteerde gehuwd is, wordt dit verzoek gehonoreerd, voor zover de niet beslagen inkomsten van de echtgenoot onvoldoende zijn om de hogere woonkosten te betalen.

Deze verhoging is **alleen mogelijk voor schuldenaren uit groep 3** (beslagvrije voet is vast bedrag, inkomen maakt dat er geen recht is op de toeslagen). In dit wetsartikel is verder opgenomen dat:

- het bedrag ter hoogte van de eerste 10% boven de maximale huur waarbij nog huurtoeslag mogelijk is, **niet** wordt gecorrigeerd in de beslagvrije voet
- de verhoging het bedrag boven 10% ophoging van de maximale huur waarbij nog huurtoeslag mogelijk is, betreft
- de verhoging slechts voor 6 maanden toegekend kan worden
- de verhoging niet wordt toegekend als het inkomen van de partner die niet in de regeling zit voldoende is om de hogere woonlasten te betalen

Dit laatste is aan de orde als de partner minimaal beschikt over de halve beslagnorm, plus de eigen correcties plus de gevraagde extra woonlasten.

De woonlasten die op basis van bovenstaand wetsartikel niet gecorrigeerd worden in de beslagvrije voet, kunnen – uiteraard na toestemming- in het nominaal deel gecorrigeerd worden.

Voorbeeld (met afgeronde getallen)

Jan, alleenstaand zonder kinderen, heeft een zodanig hoog inkomen dat zijn beslagvrije voet het vaste bedrag betreft. Stel dit is € 1.660,-. Zijn woonlasten zijn € 900,- per maand. De woonlasten worden als volgt gecorrigeerd:

- Bedrag tot € 752,-, is al gecorrigeerd in de beslagvrije voet
- Bedrag tussen € 752,- en € 828,- (10% ophoging, € 76), wordt niet gecorrigeerd in de beslagvrije voet, kan wel in nominaal deel gecorrigeerd worden als aan de voorwaarden wordt voldaan
- Huur tussen € 828,- en € 900,-, (€ 72) wordt voor 6 maanden gecorrigeerd in beslagvrije voet

Dit betekent dat de beslagvrije voet de eerste zes maanden wordt verhoogd met € 72, daarna blijft de beslagvrije voet € 1660,-. Daarna kan dit laatstgenoemd bedrag van € 72,- in het nominaal deel gecorrigeerd worden, naast het bedrag van de 10% ophoging.

Het vtlb blijft gelijk en wordt, behoudens andere omstandigheden, in de eerste 6 maanden $€1732+€76= €1808,-$ en daarna $€1660+€72+€76=€ 1808,-$

3.3.2 Huiseigenaren met een inkomen onder het "geldende norminkomen" van de Wet op de huurtoeslag

Artikel 475 da lid 7

Indien de schuldenaar eigenaar is van een door hemzelf bewoonde woning en hij een belastbaar inkomen heeft dat lager is dan het voor hem geldende norminkomen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Wet op de huurtoeslag, wordt het op basis van de artikelen 475da en 475db vastgestelde bedrag op verzoek van de schuldenaar vermeerderd met de bij zijn woonkosten behorende huurtoeslag, indien de woning zou worden gehuurd. Indien de schuldenaar gehuwd is, wordt onder belastbaar inkomen als bedoeld in de vorige zin tevens verstaan het belastbaar inkomen van zijn echtgenoot.

In dit wetsartikel is geregeld dat de beslagvrije voet wordt verhoogd voor huiseigenaren die op basis van hun inkomen recht zouden hebben op huurtoeslag als ze een woning zouden huren. De verhoging is ongeveer gelijk aan de huurtoeslag die de schuldenaar zou kunnen krijgen wanneer de eigen woning een huurwoning zou zijn geweest.

3.3.3 Vaststelling woonkosten voor schuldenaar

Wat zijn de woonkosten die voor rekening komen van de schuldenaar?

De woonkosten worden volledig in aanmerking genomen als:

- de schuldenaar alleen woont;
- de schuldenaar samenwoont met een partner als bedoeld in artikel 3 van de Participatiewet ([zie §3.1.1](#)). Hierbij maakt het niet uit of de Wsnp/een schuldregeling ook van toepassing is op de partner.
- de schuldenaar het huis deelt met een onderhuurder, kostganger of inwonende(n) (de betalingen door de onderhuurder/kostganger/inwonende worden als inkomen gezien).

Schuldenaar die inwoont bij sanieten

Indien een schuldenaar inwonend is bij zijn ouders of derden en zijn ouders of derden zitten ook in de schuldsanering, dan zijn de woonlasten van de schuldenaar gelijk aan het bedrag dat de schuldenaar volgens de in de schuldsaneringsregeling van zijn ouders of derden berekende 'tegemoetkoming inwonenden' aan zijn ouders of derden moet voldoen.

3.3.4 Correctie woonlasten niet gecorrigeerd in de beslagvrije voet

In de beslagvrije voet worden de woonlasten gecorrigeerd tot het bedrag waarop iemand fictief recht zou hebben aan huurtoeslag gezien het inkomen van de schuldenaar.

Daarnaast is tijdelijke verhoging van de beslagvrije voet in verband met de woonlasten mogelijk voor schuldenaren in groep 3, zoals beschreven in §3.3.1.

Als er sprake is van woonlasten die hoger zijn dan de maximale huur waarbij nog huurtoeslag mogelijk is, worden deze woonlasten niet volledig gecorrigeerd in de beslagvrije voet. Toch zal het vaak noodzakelijk zijn met dat meerdere rekening te houden. In die gevallen zal voor het bedrag dat uitstijgt boven de maximale huur waarbij huurtoeslag mogelijk is, meestal een correctie moeten worden toegepast. Denk hierbij allereerst aan de 10% ophoging en het bedrag dat na zes maanden niet meer wordt gecorrigeerd in de beslagvrije voet (groep 3) maar het is ook in andere situaties denkbaar.

Deze extra correctie wordt opgenomen in het nominale deel van het vrij te laten bedrag. In de calculator staat het veld 'correctie woonlasten boven correctie beslagvrije voet' standaard op 'ja', zodat in ieder geval in de berekening naar voren komt dat er sprake is van woonlasten die niet volledig worden gecorrigeerd in de beslagvrije voet op grond van artikel 475da.

Wanneer dit het geval is zal aan de rechter-commissaris voorgelegd moeten worden of deze correctie mag worden toegestaan en eventueel voor welke periode. Een beperking in de periode kan bijvoorbeeld aan de orde zijn in de situatie dat de schuldenaar naar het oordeel van de rechter-commissaris zo spoedig mogelijk dient te verhuizen omdat de huur te hoog is (denk hierbij aan een huur die hoger is dan $\frac{1}{3}$ van het netto inkomen) en aannemelijk is dat er goedkopere alternatieven beschikbaar zijn.

De correctie voor 'woonlasten niet gecorrigeerd door de beslagvrije voet' wordt gelijkelijk over beide partners verdeeld wanneer de schuldenaar samenwoont met een (geregistreerde) partner met wie geen gemeenschap van goederen bestaat (hierbij maakt het niet uit of de Wsnp van toepassing is op de partner).

Hiervoor is het noodzakelijk dat in de vtlb-calculator de woonlasten (huur en servicekosten of betaalde hypotheekrente en WOZ-waarde eigen woning) ingevuld worden.

Belangrijk: Deze correctie wordt automatisch door de calculator toegepast.

Let op! De bovenstaande correctie zal door de verruiming van de beslagvrije voet voor met name huurders met een huur tussen de € 525,- en € 752,- wel veel minder vaak voorkomen dan eerder het geval was, in lijn met een van de doelstellingen van de nieuwe Wet.

3.3.5 Negatieve correctie als de woonkosten lager zijn dan de minimum normhuur

Als de netto woonlasten lager zijn dan de huur die bij het inkomen van schuldenaar past leidt dit niet tot een verlaging van de beslagvrije voet.

In de situatie dat de netto woonlasten lager zijn dan de normhuur (€ 237,72) wordt automatisch het verschil tussen de netto woonlasten en deze normhuur door de calculator negatief gecorrigeerd in het nominale bedrag zodat het vrij te laten bedrag wordt verlaagd.

Mocht het vrij te laten bedrag door de negatieve correctie echter lager zijn dan de beslagvrije voet, dan zal de beslagvrije voet aangehouden moeten worden als vrij te laten bedrag. Alleen het inkomen boven de beslagvrije voet (ondergrens) valt immers in de boedel.

Voor alleenstaanden die zelfstandig wonen en alleenstaande inwoners (kostendelers) geldt dezelfde beslagvrije voet bij een zelfde inkomen. Dit kan 'oneerlijk' overkomen, omdat zelfstandige wonende alleenstaanden geen kosten kunnen delen. Het is een bewuste keuze van de wetgever geweest de beslagvrije voet niet aan te passen/te verlagen in geval van inwoners met hoge inkomsten en lage lasten. Het is om deze reden niet de bedoeling de berekening van de beslagvrije voet voor kostendelers aan te passen.

3.3.6 Servicekosten

Servicekosten zijn ook onderdeel van de woonkosten. Voor de definitie van servicekosten wordt aangesloten bij artikel 5 lid 3 Wet op de huurtoeslag. In dit artikel staat omschreven welke kosten als servicekosten in aanmerking komen, namelijk:

1. kosten voor het in bedrijf zijn van lift-, ventilatie-, hydrofoor- en alarminstallaties, en van verlichting van door de huurder met anderen gemeenschappelijk gebruikte ruimten;
2. schoonmaakkosten van de lift en andere gemeenschappelijke ruimten;
3. de kosten voor de diensten van een huismeester;
4. kapitaals- en onderhoudskosten van dienstruimten en gemeenschappelijke recreatieruimten.

De wet gaat uit van maximaal € 48,- per maand aan servicekosten in totaal met afzonderlijke maxima voor onderdelen van de servicekosten. Die nadere eis wordt niet in aanmerking genomen. Als er sprake is van genoemde servicekosten wordt met een bedrag van maximaal € 48,- per maand rekening gehouden.

3.3.7 All-in huur en woonlasten in kostgeld

Huurders van onzelfstandige woonruimte (kamerhuurders) hebben vaak te maken met een all-in huurbedrag. Behalve de vergoeding voor het woongenot betalen zij ook een bedrag voor de dekking van bijkomende diensten (nutsvoorzieningen, lokale lasten, collectieve voorzieningen). Als in het huurcontract een uitsplitsing is gemaakt tussen de kosten voor het woongenot (wooncomponent) en de vergoeding voor bijkomende voorzieningen, moet bij de berekening van het vtlb alleen rekening gehouden worden met de wooncomponent.

Is er geen uitsplitsing gemaakt, dan zal de bewindvoerder zelf moeten bepalen welk deel de woonlasten betreft. Dit kan door van het maandelijks te betalen bedrag de kosten voor de bijgeleverde voorzieningen af te trekken. Voor de kosten van de bijgeleverde voorzieningen heeft het Nibud een normbedrag berekend. Voor het normbedrag wordt aangesloten bij die voor inwonenden.

Zoals eerder gemeld worden alleen de woonlasten boven de maximale huurgrens voor huurtoeslag (€ 752,33) gecorrigeerd. Naar verwachting komt een dergelijke huur bij kamerhuurders zelden voor.

Is de schuldenaar inwonend en betaalt hij/zij een all-in bedrag aan zogenaamd 'kostgeld'? De woonlasten worden dan gesteld op het all-in bedrag aan kostgeld minus de kosten voor voeding en voor bijkomende voorzieningen (energie, water, wassen en overige kosten).

Voor de kosten van voeding en voor de kosten van bijkomende voorzieningen voor inwonende schuldenaren heeft het Nibud normbedragen berekend.

Is de schuldenaar inwonend bij zijn ouders of derden en zitten de ouders of derden ook in de schuldsanering? Dan geldt bovenstaande richtlijn voor vaststelling van de woonlasten van de inwonende schuldenaar niet. De woonlasten van de inwonende schuldenaar zijn dan gelijk aan het bedrag dat voor de ouders of derden is berekend als 'tegemoetkoming inwonenden'.

Ook hier geldt dat woonlasten van de inwonende schuldenaar het bedrag van € 752,33 zelden zullen overstijgen. Wel is het mogelijk dat de werkelijke woonlasten lager zijn dan de normhuur van € 237,62, wat leidt tot een negatieve correctie.

Normbedragen zijn terug te vinden in Bijlage 2.

3.3.8 Eigen woning

Uitgangspunt is dat in de meeste gevallen de woning binnen de termijn van de regeling verkocht zal worden. Indien een eigen woning te koop staat en de maandelijkse hypotheekrente niet op te brengen is, dan dient in de calculator het bedrag te worden ingevuld dat daadwerkelijk wordt betaald aan hypotheeklasten. (Belangrijk: let wel op de grote fiscale consequenties van een dergelijk besluit.)

Als dit bedrag lager is dan de minimale normhuur, dan is §3.3.6 van toepassing en zal een negatieve correctie worden toegepast. Let op dat ook in deze situaties de WOZ-waarde in de calculator wordt ingevuld zodat de correctie 'overige kosten van de woning' wordt toegepast.

Kosten eigen woning

Woont de schuldenaar in een eigen woning, dan worden als woonkosten aangemerkt betaalde hypotheekrente, erfpacht en overige kosten. Aflossingen op een bestaande hypothecaire lening vormen geen woonkosten. Het gaat dan om vermogensvorming. Hetzelfde geldt voor de premie van een kapitaalverzekering. Alleen in het geval dat vermogensvorming de boedel ten goede komt, bijvoorbeeld omdat de woning binnen de regeling verkocht wordt omdat er een overwaarde is, is er reden om ook rekening te houden met betaalde aflossingen of premies van een kapitaalverzekering.

In het geval uitsluitend sprake is van een overlijdensrisicoverzekering zonder vermogensopbouw, in combinatie met passende woonlasten, dan wordt de beslissing inzake eventuele verkoop of behoud van de woning met correctie beargumenteerd voorgelegd aan de rechter-commissaris.

Voor de overige kosten kan gedacht worden aan de premie voor opstalverzekering, en klein onderhoud. Berekeningen van het Nibud wijzen uit dat hiervoor een maandbedrag ter hoogte van 0,049% van de WOZ-waarde van de woning (norm 1-1-2021) kan worden aangehouden. Met groot onderhoud is bij de bepaling van het forfaitaire bedrag geen rekening gehouden; dit kan immers over het algemeen worden uitgesteld.

Ditzelfde forfaitaire bedrag wordt aangehouden als deze kosten worden voldaan aan de Vereniging van Eigenaren (VvE). Als de bijdrage aan de VvE hoger ligt, dan zal schuldenaar het meerdere uit het vtlb moeten betalen. Vaak zal dit energielasten betreffen (hoort buiten het vtlb) of groot onderhoud.

Fiscaal voordeel

Betaling van de hypotheekrente levert over het algemeen een fiscaal voordeel op. Dit voordeel moet worden gezien als inkomen. Het fiscaal voordeel wordt dus niet op de woonkosten in mindering gebracht. Het fiscale voordeel moet door de schuldenaar worden aangevraagd zodat het maandelijks wordt verkregen.

Als de Wsnp van toepassing is op **beide partners, tussen wie geen gemeenschap van goederen bestaat**, dan moet het fiscale voordeel over beide boedels verdeeld worden. De andere partner draagt ook een deel van de woonkosten. Het fiscale voordeel wordt daarom gelijkelijk verdeeld over beide boedels. De verdeling vindt plaats op het tijdstip dat het voordeel daadwerkelijk in de boedel van de betalende partner vloeit. Meestal zal dit betekenen dat het ontvangen bedrag maandelijks voor de helft bij het inkomen van ieder van de partners opgeteld wordt.

Indien de Wsnp slechts op één partner van toepassing is, er geen sprake is van gemeenschap van goederen, het fiscale voordeel toekomt aan de partner die niet in de Wsnp zit en de hoogte van het fiscale voordeel niet bekend is, dan kan dit fiscale voordeel op 30% van de bruto hypotheeklasten worden geschat. Ook in dit geval wordt dit voordeel gelijkelijk over beide partners bij het inkomen opgeteld, immers de correctie voor woonlasten in de beslagvrije voet en in het nominaal deel wordt ook gelijkelijk over beide partners verdeeld.

In geval van fiscaal partnerschap dient de fiscale aftrek plaats te vinden bij degene die daarvan het hoogste fiscale voordeel geniet, indien dit fiscaal gezien mogelijk is. De eigendomsverhouding van de woning is niet van belang voor de berekening van de woonlasten.

3.4 Verlaging van de beslagvrije voet in verband met privégebruik auto van de zaak (artikel 475db lid 1c)

Schuldenaren die een (lease)auto van de zaak rijden en deze ook privé (>500 km per jaar) gebruiken, hebben te maken met een fiscale bijtelling bij het loon. Omzetting van privégebruik naar uitsluitend zakelijk gebruik is niet mogelijk tijdens het lopende kalenderjaar. Dit is pas mogelijk per 1 januari van het nieuwe kalenderjaar.

Indien men heeft nagelaten om het privégebruik om te zetten, of daar bewust voor kiest, wordt vanaf 1 januari van dat nieuwe kalenderjaar rekening gehouden met de fiscale bijtelling, en valt de beslagvrije voet dus lager uit dan zonder de bijtelling i.v.m. de auto.

3.5 Artikel 475db lid 1a Rv – Aftrek van inkomsten partner

Artikel 475db lid 1a Rv

De beslagvrije voet, bedoeld in [artikel 475da](#), wordt in de onderstaande volgorde verminderd met:

- a. de in [artikel 475c, eerste lid](#), onderdelen a tot en met i, genoemde niet onder beslag liggende vorderingen tot periodieke betaling inclusief vakantiebijslag van de echtgenoot van de geëxecuteerde, tot ten hoogste de helft van de beslagvrije voet, bedoeld in [artikel 475da](#).

Wanneer er sprake is van twee partners, dan worden de niet beslagen inkomsten van de partner (inclusief vakantiegeld) afgetrokken van de beslagvrije voet voor echtgenoten/partners, tot maximaal de helft van dat bedrag. Deze aftrek vindt plaats nadat de beslagvrije voet eventueel is verhoogd met woonkosten .

3.5.1 Inkomen partner is niet bekend

Is bekend dat de partner, die niet is toegelaten in de Wsnp en waarbij geen sprake is van gemeenschap van goederen, inkomen heeft, maar niet hoe hoog dit inkomen is, dan is het de taak van de schuldenaar deze informatie aan de bewindvoerder te geven. Hij moet immers aantonen aanspraak te maken op een verhoging. Hij kan dit aantonen door inzicht te geven in alle relevante omstandigheden, waaronder het inkomen van de partner.

Verstrekt de schuldenaar niet de vereiste informatie over het inkomen van de niet-Wsnp partner en leidt dit niet tot een tussentijdse beëindiging van de regeling, dan wordt de beslagvrije voet van de schuldenaar berekend op basis van de bekende inkomsten van de schuldenaar (exclusief de correctie voor woonlasten).

In het nominaal deel wordt dan niet gecorrigeerd voor gezamenlijke posten. De Wsnp partner moet aantonen dat er wel recht is op correctieposten.

4. Reserverings-en arbeidstoelage en correctie voor Eigen Risico zorgverzekering

Tot 1 januari 2021 werd de beslagvrije voet verhoogd met een nominaal bedrag allereerst bestaande uit drie verhogingen die niet uit de wet volgen, namelijk de reserveringstoelage, de arbeidstoelage en de correctie voor het eigen risico van de ziektekostenverzekering. Vanaf 1 januari 2021 is de reserveringstoelage vervallen. In het 'oude' systeem van de berekening van de beslagvrije voet was deze immers gebaseerd op 90% van de bijstandsnorm, terwijl in het nieuwe systeem - grof gezegd - 95% van de bijstandsnorm de basis vormt van de berekening van de beslagvrije voet. Dit betekent voor de berekening van het vrij te laten bedrag dat de reserveringstoelage wordt geacht zich in de beslagvrije voet te bevinden, zodat er geen verhoging meer nodig is in het nominale bedrag.

De verhogingen in het nominale bedrag bestaande uit de arbeidstoelage en de correctie voor eigen risico blijven bestaan.

4.1 Arbeidstoelage

Schuldenaren met een inkomen uit arbeid (18 uur of meer per week) krijgen een arbeidstoelage. Vanaf juli 2018 wordt de arbeidstoelage niet meer per leefeenheid maar individueel toegekend en betreft het bovendien een vast bedrag per persoon. Het bedrag is – en blijft- vergelijkbaar met ongeveer 5% van de halve Participatiewetnorm voor een echtpaar.

Deze toeslag is bedoeld als forfaitaire vergoeding voor beroepskosten. Criterium voor de toeslag is dat men minimaal 18 uur per week moet werken. Hieronder vallen inkomsten uit dienstbetrekking, overige netto-inkomsten of overige inkomsten uit arbeid. Als er sprake is van zowel inkomsten uit arbeid voor meer dan 18 uur per week als een aanvullende uitkering, dan moeten beide bronnen van inkomsten apart ingevuld worden. Alleen op deze manier wordt de arbeidstoelage in de calculator toegekend.

Bij kortdurend ziekteverzuim (korter dan 6 maanden) waarbij de schuldenaar in dienst blijft bij de werkgever blijft de toeslag gehandhaafd. Als er sprake is van een ziekteuitkering van het UWV loopt de arbeidstoelage niet door. Reden hiervoor is dat het in het laatste geval niet zeker is dat de schuldenaar terugkeert naar werk.

Bij paren, ongeacht of er sprake is van gemeenschap van goederen, wordt de toeslag dus voortaan 1 of 2 keer toegekend, afhankelijk van of 1 of beide partners meer dan 18 uur per week werken.

De arbeidstoeslag wordt individueel toegekend en wordt niet meer overgeheveld als de toeslag bij een laag inkomen verloren dreigt te gaan.

Correctie voor eigen risico ziektekostenverzekering

Het verplichte eigen risico voor de ziektekostenverzekering bedraagt in 2021 € 385,00 per volwassene per kalenderjaar, dus € 32,08 per maand. Dit bedrag wordt automatisch gecorrigeerd. Is het eigen risico afgekocht, dan wordt aangevinkt dat er geen correctie voor het eigen risico toegepast moet worden.

In sommige polissen staat onterecht vermeld dat het eigen risico is afgekocht terwijl feitelijk sprake is van een maandelijks betaling van 1/12 deel van het (eventueel) eigen risico. De vink dient alleen te worden toegepast als op 1 januari al duidelijk is dat er daadwerkelijk geen eigen risico zal worden geïncasseerd vanwege een afkoop (in ruil waarvoor dan extra premie betaald is).

Let op! Als iemand zijn eigen risico niet heeft afgekocht maar geen zorgkosten heeft gemaakt, dient dit vinkje niet te worden toegepast.

Naast het verplichte eigen risico is het mogelijk om daarbovenop nog een vrijwillig eigen risico te nemen. Dit vormt echter een risico dat niet past binnen het kader van de Wsnp. De kans op nieuwe bovenmatige schulden is immers groot. Uitgangspunt is dat schuldenaren goed tegen ziektekosten verzekerd moeten. Een hoog eigen risico is daar niet mee te verenigen.

Aangezien men slechts per 1 januari het vrijwillig eigen risico kan wijzigen, kan gedurende een gedeelte van het eerste jaar van de schuldsanering aangepast beleid nodig zijn met betrekking tot het vrijwillig eigen risico van de schuldenaar.

Bij voorbeeld: compensatie van betaling van een eventueel eigen risico boven de € 385,- zodanig dat de compensatie te vergelijken is met de naar schatting verschuldigde premie als geen verhoogd eigen risico zou zijn genomen.

5. Kosten waarvoor gecorrigeerd kan worden door de rechter-commissaris

Ingevolge art. 295 lid 3 Fw kan de rechter-commissaris de beslagvrije voet verhogen met een zogenaamd nominaal bedrag. In de calculator worden geen correcties meer toegepast als er sprake is van één partner in de regeling en er geen, voor de beoordeling van de verzochte correctie noodzakelijke, inzage wordt gegeven in het inkomen van de partner die niet in de regeling zit.

Hierna wordt een aantal veel voorkomende correcties besproken.

5.1 Gemeente- en waterschapsbelastingen

Schuldenaren met een substantieel inkomen zullen veelal niet voor kwijtschelding van lokale belastingen zoals WVO-heffing en ingezetenenomslag (waterschap), afvalstoffenheffing en rioolheffing (gemeente) in aanmerking komen, aangezien geen rekening wordt gehouden met de verplichte afdracht aan de boedel. Om het hieruit voortvloeiende nadeel te compenseren kan de volgende oplossing worden gehanteerd.

Als een schuldenaar om redenen die hem niet toe te rekenen zijn niet voor kwijtschelding van de lokale belastingen in aanmerking komt, kan een verzoek tot de rechter-commissaris gericht worden om het volledige bedrag van de aanslagen uit de boedel te betalen. Dit betreft ook gemeenten waar een zogenaamd diftartarief gehanteerd wordt. De rechter-commissaris verleent deze toestemming alleen als een verzoek tot kwijtschelding door de desbetreffende instantie is afgewezen (schuldenaar dient de afwijzende beschikking te overleggen). Bij nagenoeg ongewijzigd situatie hoeft de kwijtschelding noch de correctie elk jaar opnieuw te worden aangevraagd.

Bovenstaande geldt ook voor de gemeentelijke en waterschapslasten die samenhangen met een eigen woning, waarvoor in de regel überhaupt geen kwijtschelding zal worden verleend, ongeacht het inkomen, zoals onroerendzaakbelasting en omslag gebouwd (een heffing van het waterschap voor woningbezitters).

Deze regels gelden niet voor de hondenbelasting.

Voor vaststelling van de ontstaansdatum van een vordering van gemeentelijke heffingen is het van belang of het om een tijdstipbelasting of een tijdvakbelasting gaat.

Tijdstip- en tijdvakbelasting

Bij een **tijdstipbelasting** wordt de heffingsmaatstaf bepaald naar de situatie op een bepaald moment. Hieronder vallen de onroerendezaakbelasting en de rioolheffingen.

Wanneer de schuldenaar op het beoordelingsmoment (bij OZB is dat 1 januari) nog niet was toegelaten tot de Wsnp, valt de volledige aanslag voor dat jaar, indien hij niet betaald was, onder de Wsnp. Valt het beoordelingsmoment na de toelating dan dient het te worden betaald uit het vtlb, dan wel uit de boedel.

Bij **tijdvakbelastingen** gaat het om wat gedurende een bepaalde periode voor de heffing van de belasting actueel is. Hieronder vallen de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten, grafrechten, rioolrecht en hondenbelasting. Hierbij wordt de vordering dus naar rato toegerekend aan het jaar. Voor zover het de periode voor toelating betreft vallen deze belastingen dan onder de werking van de Wsnp. Voor zover het de periode betreft waarin de Wsnp van toepassing is dan dient te worden betaald uit het vtlb, dan wel uit de boedel.

5.2 Ziektekosten

5.2.1 Voorliggende voorzieningen

Indien er uitgaven zijn met betrekking tot ziekte en/of invaliditeit moet in eerste instantie worden bekeken of er voorzieningen zijn die deze uitgaven vergoeden. In onderstaand schema staat een overzicht van deze voorzieningen en de mogelijke vergoeding van deze voorziening. Deze worden in de paragrafen hieronder toegelicht.

Voorziening	Toepassing	Uitvoerder	Betaling	Vtlb	Vergoeding	Aanvragen?	Beslagverbod
Basis-voorziening	Zie polis	Verzekeraar	Premie	geen correctie	Evt. zorgtoeslag en/of gemeentelijke vergoeding	Bij Belastingdienst en/of gemeente	Ja
			Verplicht eigen risico (max. € 385)	Correctie voor maximale verplichte eigen risico	Evt. via de collectieve verzekering v/d gemeente	Gemeente	Nee
Aanvullende verzekering	Zie polis	Verzekeraar	Premie	geen correctie	Evt. gemeentelijke vergoeding	Gemeente	Nee
WMO	Zorg, huishoudelijke hulp,	Indicatie via CIZ of gemeente	Eigen bijdrage CAK	Correctie in vtlb			

	verpleging vervoer, woningaanpas sing						
WMO als persoons- gebonden budget	Zorg, huishoudelijke hulp, verpleging vervoer, woning- aanpassing	Indicatie via CIZ of gemeente	Geen	Geen correctie	Persoons- gebonden budget	CIZ of gemeente of thuiszorg- instelling	Afhankelijk van doel
Bijzondere bijstand	Ziektekosten die door andere partijen niet worden vergoed	Gemeente	Geen	Geen correctie	Bijzondere bijstand	Gemeente	Ja
Belasting- teruggaaf / TSZ	Zie Wet Inkomsten- belasting Hoofdstuk 6	Belastingdienst	Geen	Geen correctie	Belasting- teruggaaf / TSZ	Belastingdienst	Nee

5.2.2 Correcties

Als de voorgaande opties niet voldoende soelaas bieden, kan de schuldenaar verzoeken om verhoging van het vtlb. De rechter-commissaris kan beslissen een verhoging toe te kennen. Ook hiervoor geldt dat kosten die niet medisch noodzakelijk zijn of die niet urgent zijn (volledige gebitsrenovatie bijvoorbeeld) niet uit de boedel kunnen worden vergoed. Medische kosten die niet voor vergoeding in aanmerking komen, omdat bijvoorbeeld de werking van het middel of de behandeling onvoldoende is aangetoond, kunnen evenmin uit de boedel worden vergoed.

5.2.3 Eigen bijdrage WMO

Voor zorg en ondersteuning in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) kunnen eigen bijdragen worden gevraagd. De gemeente bepaalt of inwoners daadwerkelijk een bijdrage moeten betalen en welke regelingen er zijn om de eigen bijdrage te verlagen. Deze eigen bijdrage mag – na toestemming- volledig als correctie opgevoerd worden bij “overige correcties”.

5.3 Kosten auto en vervoer

5.3.1 Auto is een boedelbestanddeel

Een auto wordt beschouwd als een bovenmatig boedelbestanddeel, dat in beginsel te gelde moet worden gemaakt. Van verkoop kan worden afgezien wanneer de waarde van de auto door de schuldenaar aan de boedel wordt vergoed. Voor het bepalen van de waarde moet een taxatie door een in overleg met de bewindvoerder aan te wijzen taxateur worden overgelegd. In dat geval moeten de kosten van de auto uit het vtlb worden betaald en mogen door de auto geen nieuwe schulden ontstaan. Ook moet een WAM-verzekering zijn afgesloten. Wanneer de schuldenaar ervoor kiest de auto te behouden, moet bedacht worden dat het bezit van een auto voor het goede verloop van de regeling enige risico's met zich meebrengt. Daarbij kan gedacht worden aan verkeersboetes, aanrijdingen en schades aan de auto.

In twee gevallen kan de rechter-commissaris worden verzocht om toestemming tot het behoud van de auto, namelijk wanneer deze om medische redenen noodzakelijk is of wanneer de auto noodzakelijk is voor inkomensverwerving (werk).

5.3.2 Medische noodzaak

De schuldenaar dient aan de hand van stukken aan te tonen dat er een medische noodzaak is voor het behoud van de auto, bijvoorbeeld aan de hand van een indicatiestelling op medische gronden (en dus niet: op sociale of andere gronden). Wanneer de noodzaak is aangetoond, mag de auto behouden worden en hoeft de waarde van de auto in beginsel niet aan de boedel vergoed te worden. Wanneer er echter sprake is van een auto met een bovenmatige waarde dient deze ingeruild te worden tegen een goedkoper exemplaar. Het verschil moet worden afgedragen aan de boedel. De kosten van de auto (o.a. brandstof, verzekering, APK, wegenbelasting, onderhoud en reparaties) moeten uit het vtlb worden betaald. Een bijdrage in de kosten vanuit de WMO wordt niet gezien als inkomen en mag behouden worden.

5.3.3 Noodzakelijk voor inkomensverwerving

Eerst moet bepaald worden of er een noodzaak is voor het behoud van de auto. Uitgangspunt is dat het woon- werkverkeer zo goedkoop mogelijk moet plaatsvinden. Wanneer de enkele reisafstand minder is dan 10 km geldt dat in principe de fiets kan worden gebruikt. Bij een enkele reisafstand tussen de 10 en 15 km dient te worden bezien of de brommer of e-bike een (goedkoop) alternatief vormt. Bij een enkele reisafstand van meer dan 10-15 km moet worden bezien of gebruik kan worden gemaakt van het openbaar vervoer. Gebruikmaking van het OV is niet reëel wanneer de reis meer dan 1,5 keer zo lang duurt als met de auto.

Onder andere wanneer het werk in de nacht begint of eindigt of wanneer er sprake is van bijzondere familieomstandigheden (zoals halen/brengen jonge kinderen) kan er grond zijn af te wijken van voorgaande uitgangspunten en het behoud van een auto toe te staan.

Wanneer bepaald is dat de auto mag worden behouden, hoeft de waarde van de auto in beginsel niet aan de boedel te worden vergoed. Wanneer er echter sprake is van een auto met een bovenmatige waarde dient deze ingeruild te worden tegen een goedkoper exemplaar. Het verschil moet worden afgedragen aan de boedel.

5.3.4 De reiskosten

Voor de reiskosten geldt als uitgangspunt dat iedere door de werkgever betaalde reiskostenvergoeding wordt aangemerkt als inkomen. De daadwerkelijk gemaakte reiskosten worden bij de beslagvrije voet opgeteld als onderdeel van het nominale bedrag.

Voor de vaststelling van de daadwerkelijke reiskosten bij gebruik van de auto, gelden thans de volgende uitgangspunten:

- a. Bij een totale reisafstand van maximaal 4.600 km per jaar¹, wordt in het vtlb rekening gehouden met een forfaitair bedrag van € 164,95 per maand.
- b. Wanneer de totale reisafstand meer dan 4.600 km per jaar bedraagt, wordt per gereden extra kilometer € 0,159 bij het forfaitaire bedrag opgeteld.

Voorbeeld

Als een saniet minder dan 100 km per week rijdt, (dus een aantal km tot 4.600 per jaar) geldt voor hem een nominale correctie op het vtlb van €164,95. In het geval dat een saniet meer dan 4.600 km per jaar rijdt, bijvoorbeeld 250 km per week, dan is de rekensom als volgt: Per jaar rijdt hij $46 \times 250 = 11.500 \text{ km}$. Voor de eerste 4.600 km geldt het forfaitaire bedrag van € 164,95. Het aantal kilometers daarboven is 6.900 ($11.500 - 4.600$). Dat geeft recht op $6.900 \times € 0,159 = € 1.097,100$ per jaar, dit is per maand € 91,43. In totaal levert dit voor deze saniet een nominale correctie op van $€ 164,95 + € 91,43 = € 256,38$ per maand.

Bij gebruik van het OV wordt gerekend met de daadwerkelijke kosten van kaarten of abonnementen en eventuele stallingskosten voor een fiets. Het kan zo zijn dat deze kosten hoger blijken te zijn dan wanneer gebruik wordt gemaakt van een auto. Dan dient in overleg met de schuldenaar een keuze te worden gemaakt. Gelet op de hiervoor onder §5.3.1 geschetste risico's die het bezit van een auto voor het verloop van de regeling meebrengen, dient niet te worden aangedrongen op de keuze voor een auto.

¹ Voor uitleg over keuze van 4.600km per jaar: zie [bijlage 2, hoofdstuk 5, autokosten](#).

Bij gebruik van een brommer wordt gerekend met de daadwerkelijke benzinekosten (te berekenen op basis van de afstand). Daarnaast kunnen bij gebruik van brommer en fiets eventuele stallingskosten en incidenteel reparatiekosten worden opgevoerd. Van stallingskosten en reparaties moeten wel bewijsstukken worden overgelegd.

Bij langdurige ziekte van de schuldenaar overlegt de bewindvoerder met de rechter-commissaris in hoeverre de correctie voor de autokosten moet worden gehandhaafd. Daarbij kan rekening worden gehouden met de werkelijke kosten (o.a. verzekering en belasting). Maximum is altijd het forfaitaire bedrag. Indien geen uitzicht bestaat op hervatting van het werk waarvoor de auto noodzakelijk is, dan wordt er geen rekening meer gehouden met de kosten.

5.3.5 Auto van de zaak

Wanneer er sprake is van een auto van de zaak dient de schuldenaar **uiterlijk** per 1 januari van het nieuwe kalenderjaar een 'verklaring geen privégebruik' bij de belastingdienst in te dienen. De schuldenaar mag vanaf het nieuwe jaar niet meer dan 500 km per jaar privé rijden en hij dient voor de fiscus een nauwkeurige kilometerregistratie bij te houden. Er zal vanaf dat moment geen fiscale bijtelling voor daaropvolgende jaren meer plaatsvinden.

Heeft de schuldenaar dit niet omgezet, dan wordt de beslagvrije voet per 1 januari van het nieuwe kalenderjaar verlaagd. Door de inwerkingtreding van de Wvbw is artikel 475db Rv toegevoegd. In sub c van dit artikel is bepaald dat de beslagvrije voet wordt verminderd met de loonbelasting die over de bijtelling is verschuldigd door het privégebruik van de leaseauto. Dit gebeurt door het nettobedrag van de fiscale bijtelling in te voeren in de calculator.

Gedurende het eerste kalenderjaar van de schuldsaneringsregeling waarin de schuldenaar nog geen 'verklaring geen privégebruik' heeft kunnen verkrijgen, vindt die vermindering van de beslagvrije voet niet plaats.

5.4 Studiekosten van kinderen van de schuldenaar

Kinderen van 18 jaar of ouder op MBO, HBO of WO hebben recht op studiefinanciering. De Wet op de studiefinanciering 2000 (WSF) roept, naast de onderhoudsverplichtingen die zijn vastgelegd in de artikelen 1:392 en 1:395a BW, geen zelfstandige verplichtingen van ouders jegens kinderen in het leven. Ouders worden daarom niet gecorrigeerd indien kinderen recht hebben op studiefinanciering en dus op een lening bij DUO. Studenten die geen aanvullende beurs krijgen, omdat het inkomen van de ouders hiervoor te hoog is, hebben meer leencapaciteit dan studenten die een aanvullende beurs krijgen.

In welke situatie kan aanspraak worden gemaakt op een correctie in het vtlb in verband met studiekosten van de kinderen?

Kind jonger dan 18 jaar: geen correctie

Voortgezet onderwijs, vso en vavo

Ouders van kinderen jonger dan 18 jaar die op het voortgezet onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of voortgezet algemeen volwassenenonderwijs zitten hebben recht op kindgebonden budget en kinderbijslag.

MBO

Ouders van kinderen jonger dan 18 jaar die op het MBO zitten hebben recht op kindgebonden budget en kinderbijslag.

HBO of WO

Kinderen jonger dan 18 jaar die een HBO of WO opleiding volgen hebben recht op studiefinanciering. Daarom wordt er niet gecorrigeerd.

Kind ouder dan 18 jaar: heel soms correctie

Voortgezet onderwijs en vso

Kinderen ouder dan 18 jaar die op het voortgezet onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs zitten, krijgen een basistoelage en eventueel een aanvullende toelage. De basistoelage is onafhankelijk van het inkomen van de ouders, dus hiervoor hoeft geen correctie plaats te vinden. De aanvullende toelage is wel afhankelijk van het inkomen van de ouders. Omdat deze jongeren geen mogelijkheid hebben om geld bij te lenen, moet het verlies aan aanvullende toelage gecorrigeerd worden. De correctie bestaat uit het maximale bedrag aan aanvullende toelage minus de daadwerkelijk ontvangen aanvullende toelage.

Voor de aanvullende toelage in het schooljaar 2020-2021 is er een ouderlijke bijdrage voor ouders met een belastbaar inkomen van € 36.088,27 (inkomen 2018) of hoger. De eigen bijdrage is 30% van het inkomen boven deze grens.

De correctie wordt alleen toegekend als aangetoond wordt welk bedrag het kind ontvangt aan tegemoetkoming scholieren. Dit moet in de calculator ingevuld worden onder de tab kinderen.

VAVO

Kinderen ouder dan 18 jaar die op het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs zitten krijgen een basistoelage en eventueel tegemoetkoming les- of cursusgeld en een aanvullende toelage.

De basistoelage is onafhankelijk van het inkomen van de ouders, dus hiervoor hoeft geen correctie plaats te vinden. De tegemoetkoming les- of cursusgeld én de aanvullende toelage zijn afhankelijk van het inkomen van de ouders. Omdat de jongeren geen mogelijkheid hebben om geld bij te lenen, moet het verlies aan aanvullende toelage gecorrigeerd worden. De correctie bestaat uit het maximale bedrag aan aanvullende toelage minus de daadwerkelijk ontvangen aanvullende toelage.

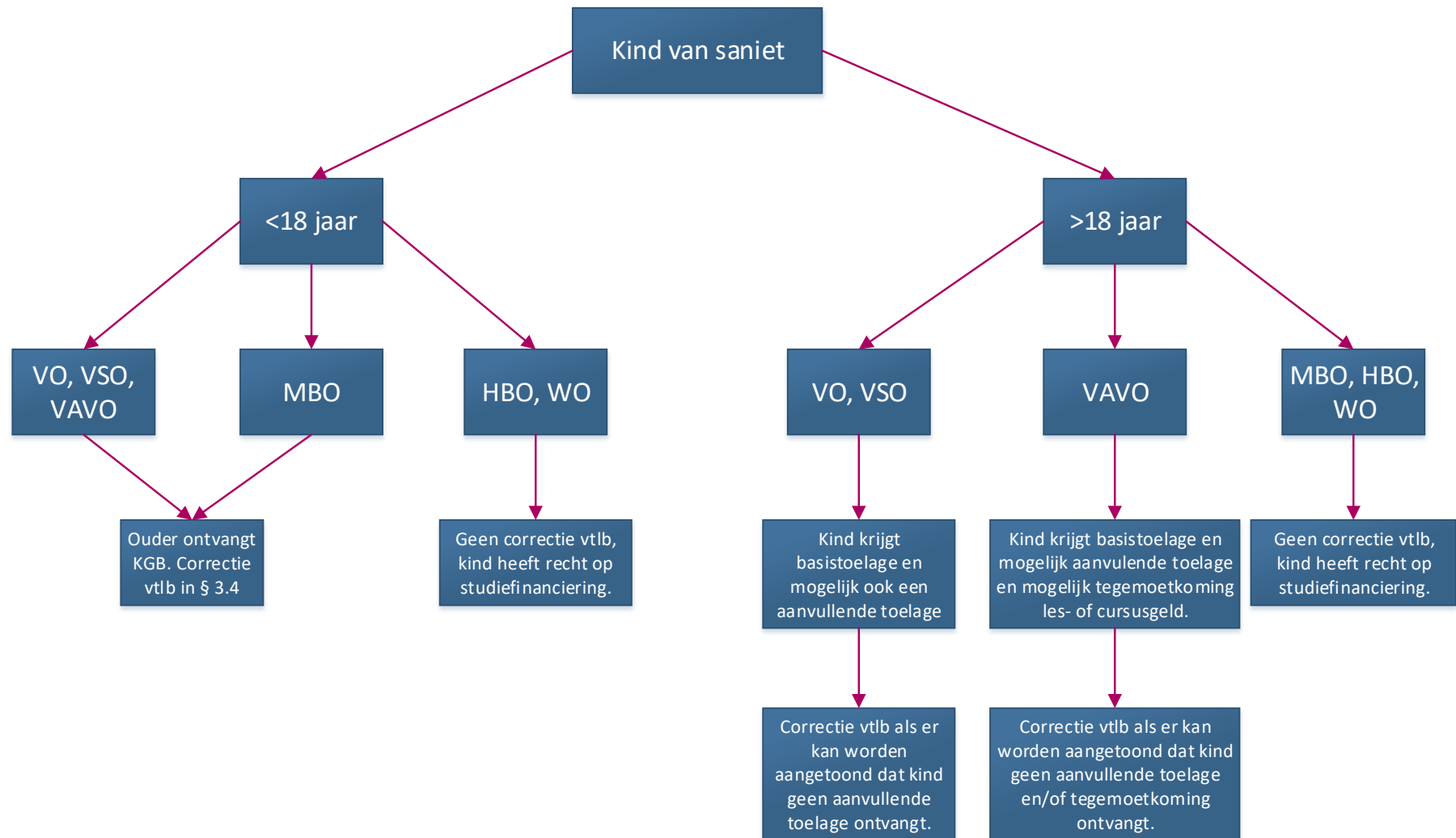
Voor de aanvullende toelage is er een ouderlijke bijdrage voor ouders met een belastbaar inkomen van € 36.088,27 (inkomen 2018) of hoger. De eigen bijdrage is 30% van het inkomen boven deze grens.

De correctie wordt alleen toegekend als aangetoond wordt welk bedrag het kind ontvangt aan tegemoetkoming scholieren. Dit moet in de calculator ingevuld worden onder de tab kinderen.

MBO, HBO of WO

Kinderen ouder dan 18 jaar die een MBO (BOL), HBO of WO opleiding volgen hebben recht op studiefinanciering. Daarom wordt er niet gecorrigeerd.

Schematische weergave

5.5 Kosten kinderopvang

De netto kosten voor kinderopvang, noodzakelijk voor het verwerven van inkomen, worden volledig gecorrigeerd. Het is raadzaam periodiek te controleren of het bedrag aan ontvangen kinderopvangtoeslag nog correct berekend wordt, bijvoorbeeld als het aantal gewerkte uren sterk fluctueert..

5.6 Alimentatie, co-ouderschap en omgangsregeling

5.6.1 Door de schuldenaar te betalen kinderalimentatie

Is aan de schuldenaar in een rechterlijk vonnis of in een overeenkomst betreffende levensonderhoud een kinderalimentatieverplichting opgelegd, dan is daarmee de onderhoudsplicht van de schuldenaar gegeven. Deze verplichting loopt door gedurende de schuldsaneringsregeling. De alimentatie moet betaald worden uit het vtlb. Als de schuldenaar niet aan de betalingsverplichting voldoet ontstaat dus een nieuwe schuld.

Uitgangspunt is echter dat er in de schuldsanering geen draagkracht bestaat. Om die reden moet nihilstelling van de alimentatieplicht worden verzocht, met terugwerkende kracht ingaande de datum waarop de schuldsaneringsregeling van toepassing is geworden. De netto-kosten die met dit verzoek zijn gemoeid komen in principe ten laste van de boedel.

De schuldenaar kan in verband met de te betalen kinderalimentatie de rechter-commissaris verzoeken bij schriftelijke beschikking het vtlb te verhogen met een in die beschikking vast te stellen nominaal bedrag. Alleen in uitzonderlijke gevallen – bijvoorbeeld indien duidelijk is dat de financiële positie van de ouders gezamenlijk zodanig is dat sprake is van een klemmend tekort om in de behoefte van de kinderen te voorzien - is ruimte voor een dergelijke correctie.

Ook kan de rechter-commissaris er rekening mee houden dat, indien de rechthebbende ouder een Participatiewet-uitkering geniet, de ontvangen kinderalimentatie in mindering wordt gebracht op die Participatiewet-uitkering.

De rechter-commissaris kan aan zijn beschikking voorwaarden verbinden (met name dat het bedrag van de verhoging ook werkelijk aan de alimentatiegerechtigde ouder wordt betaald) en terugwerkende kracht verlenen.

5.6.2 Door de schuldenaar te betalen partneralimentatie

In het rapport Alimentatienormen is de volgende passage opgenomen: "Indien een onderhoudsplichtige is toegelaten tot de schuldsanering uit hoofde van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, beveelt de werkgroep aan de geldende onderhoudsverplichtingen jegens andere onderhoudsgerechtigden dan kinderen en stiefkinderen die de leeftijd van een en twintig jaren nog niet hebben bereikt, desgevraagd voor de duur van de schuldsanering op nihil te bepalen, uiteraard slechts in die gevallen waarin voor het vrij te laten bedrag niet met die verplichtingen rekening is gehouden".

De schuldenaar moet ook in dit geval verzoeken om nihilstelling van zijn alimentatieverplichtingen. De netto-kosten van dit verzoek komen in beginsel voor rekening van de boedel.

5.6.3 Co-ouderschap en omgangsregeling

Voor de toepassing van de rekenmethode kan in het geval van co-ouderschap of een omgangsregeling rekening worden gehouden met extra kosten bij de ouder die wel een deel van de lasten draagt (aanwezigheid van het kind gedurende een deel van de week), maar niet de daartegenover staande voorzieningen ontvangt (zoals de kinderbijslag, kindgebonden budget et cetera).

Ontvangt saniet geen enkele vergoeding voor de kosten die daarmee gemoeid zijn, dan kan ter dekking van de kosten een correctie worden gevraagd. Bij het verzoek dient het bestaan en de omvang van de regeling te worden aangetoond.

Deze verhoging moet handmatig worden berekend en ingevuld worden bij 'Overige correcties'. Het normbedrag staat genoemd in de bijlage.

5.7 Correctie voor kosten budgetbeheer, budget-begeleidingen beschermingsbewind

Kosten voor budgetbeheer, budgetbegeleiding en beschermingsbewindvoering dienen te worden betaald uit het vtlb. De rechter-commissaris kan echter een correctie toestaan in het nominaal bedrag, als de maatregel noodzakelijk wordt geacht voor een goed verloop van de regeling én als de schuldenaar aantoont dat geen — voor de schuldenaar gratis — voorziening beschikbaar is en/of de aanvraag voor bijzondere bijstand is afgewezen.

5.8 Overige correcties

De bijstandsuitkering voorziet in de directe levensbehoeften. Hiervan moeten dus de huishoudelijke uitgaven worden betaald. Alleen in extreme gevallen kan voor huishoudelijke kosten gecorrigeerd worden. De rechter-commissaris kan ook in andere bijzondere gevallen dan hieronder omschreven een correctie toepassen, indien hij hiertoe aanleiding ziet.

Er kan in sommige gevallen aanleiding zijn aan een schuldenaar die een representatieve functie heeft waaruit hij een aanzienlijk inkomen verdient, maar geen vergoeding voor representatie ontvangt, een bedrag voor kleding c.q. uiterlijke verzorging toe te kennen. Een eventuele vergoeding voor representatie van de werkgever valt in de boedel.

Incidentele uitgaven die tot een aanspraak op bijzondere bijstand zouden leiden, indien het inkomen op Participatiewetniveau zou liggen, kunnen ook voor correctie in aanmerking komen.

5.9 Geen correcties

Voor een aantal zaken wordt geen correctie gegeven. Deze lijst is niet volledig, het zijn slechts enkele veelvoorkomende voorbeelden.

- kerkelijke bijdragen;
- bijdragen ter ondersteuning aan familie in het buitenland.

Bovenstaande kosten moeten uit het vtlb worden betaald.

6. Inkomsten

6.1 Inkomsten die wel als inkomen worden aangemerkt

Alle inkomsten van de schuldenaar boven het vtlb moeten afgedragen worden aan de boedel, behoudens een aantal in §6.2 genoemde uitzonderingen. Ook inkomensbestanddelen waarvoor een zo genoemd beslagverbod geldt vallen in de boedel. Het is dus niet zo dat die inkomsten bovenop het berekende vtlb door de schuldenaar mogen worden behouden; die inkomsten worden geacht deel uit te maken van het inkomen waarvan alleen het vtlb mag worden behouden.

Wanneer er sprake is van een gemeenschap van goederen, vallen ook inkomsten van een echtgenoot of geregistreerd partner in de boedel, voor zover deze inkomsten daadwerkelijk worden ontvangen (dus niet voor zover deze niet wordt uitbetaald). Dit kan ook een gemeenschap van winst en verlies of vruchten van inkomsten zijn.

Bij het vaststellen van het vtlb worden als inkomsten aangemerkt: alle bedragen die, onder welke benaming ook, door de schuldenaar feitelijk worden ontvangen. Eveneens kan rekening worden gehouden met fictieve inkomsten en met loon in natura.

Omdat privégebruik van de auto van de werkgever wordt aangemerkt als loon in natura, wordt daarover af te dragen loonbelasting en premieheffing ook tot het (netto) inkomen gerekend; privégebruik wordt als loon aangemerkt waarover de werkgever inhoudingsplichtig is. Een eventuele eigen bijdrage voor het privégebruik wordt ook als nettoloon aangemerkt.

Inhoudingen (vrijwillige) op de loonstrook, zoals bijdragen voor een personeelsvereniging, aanschaf fiets, premie zorgverzekering etc. moeten bij het inkomen worden opgeteld; deze maken immers deel uit van het inkomen.

Alimentatie wordt eveneens aangemerkt als inkomsten die bij het inkomen moeten worden opgeteld worden in de maand waarin de alimentatie wordt ontvangen. Het betreft zowel de alimentatie die door de schuldenaar zelf wordt ontvangen (partneralimentatie) als de alimentatie die wordt ontvangen voor de door de schuldenaar verzorgde kinderen (kinderalimentatie). Alimentatie voor inwonende kinderen van 18 jaar en ouder valt niet in de boedel, maar komt toe aan het meerderjarig kind. Indien over inkomsten nog belasting moet worden afgedragen (bijvoorbeeld partneralimentatie) dient hiermee rekening te worden gehouden.

Bij **wisselende inkomsten** van de schuldenaar kan het lastig zijn om maandelijks het inkomen met het vtlb te vergelijken en het meerdere aan de boedel af te dragen. In de ene maand kunnen de inkomsten ver onder het vtlb liggen, terwijl de volgende maand een behoorlijk inkomen wordt ontvangen. Dit kan ook het geval zijn wanneer een uitkering is aangevraagd die pas na enige tijd met terugwerkende kracht wordt toegekend. Welk bedrag wordt gehanteerd (gemiddeld), wordt in overleg met de rechter-commissaris vastgesteld.

Bij wisselende inkomsten moet periodiek – en in ieder geval aan het einde van het kalenderjaar- het vtlb herberekend worden, omdat de beslagvrije voet wordt berekend op basis van het belastbaar inkomen.

Nabetalingen vallen in beginsel in de boedel, ongeacht of deze zien op de periode vóór of ná toepassing van de Wsnp.

Ziet de nabetaling gedeeltelijk op de periode vóór toepassing van de Wsnp en gedeeltelijk op de periode ná toepassing van de Wsnp, dan dient dit bedrag gesplitst te worden. Het gedeelte van voor de toepassing Wsnp valt sowieso in de boedel. Voor het gedeelte dat ziet op de Wsnp-periode dient een herberekening van het vtlb te worden gemaakt. Uit deze herberekening blijkt welk deel van de nabetaling in de boedel valt en welk deel schuldenaar mag houden.

Voorbeeld

Een schuldenaar is op 1 oktober 2019 toegelaten tot de Wsnp. In juni 2020 krijgt hij met terugwerkende kracht tot 1 juli 2019 een nabetaling van individuele inkomenstoelage. Het gedeelte dat ziet op de periode juli tot en met september 2019 valt in de boedel, het gedeelte dat ziet op de periode oktober tot en met juni 2020 moet bij het inkomen opgeteld worden en het vtlb moet herberekend worden. Hieruit kan blijken dat een deel van de nabetaling over oktober 2019 tot en met maart 2020 behouden mag worden.

Op deze wijze wordt de regeling in overeenstemming gebracht met het bepaalde in artikel 475b lid 2 Rv en het arrest van de Hoge Raad van 31 oktober 2014 ([ECLI:NL:HR:2014:3068](#)).

Voor de regeling met betrekking tot het vakantiegeld wordt verwezen naar §6.2.9 van het rapport.

In juli 2020 is de Wet Invoering Extra Geboorteverlof uitgebreid. Partners die in loondienst werken kunnen na het volledig doorbetaalde geboorteverlof van 1 week ook maximaal 5 weken **aanvullend geboorteverlof** opnemen. Tijdens dit aanvullend verlof krijgt de partner geen salaris, maar een uitkering van het UWV ter hoogte van 70% van het salaris. Partners hebben recht op aanvullend geboorteverlof als het kind op of ná 1 juli 2020 geboren wordt. Zij moeten het aanvullend geboorteverlof opnemen binnen 6 maanden na de geboorte van het kind en zij moeten eerst het geboorteverlof van 1 week hebben opgenomen. De schuldenaar die aanvullend geboorteverlof opneemt kan tijdelijk minder afdragen aan de boedelrekening en hoeft de inkomstenderving als gevolg van het aanvullend geboorteverlof niet te compenseren uit het vrij te laten bedrag. Wel kan de derving van inkomsten gevolgen hebben voor de hoogte van de beslagvrije voet.

Op de schuldenaar rust de verplichting om zich in te spannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Deze **inspanningsverplichting** brengt tevens met zich dat de schuldenaar moet kunnen aantonen dat alle belastingteruggaven, kortingen en toeslagen waarop hij en zijn partner (mits in de regeling) recht hebben, te gelde worden gemaakt of in ieder geval dat hij een verzoek daartoe heeft ingediend. In de vaststelling van de beslagvrije voet wordt ervan uitgegaan dat men de toeslagen ontvangt waar men gezien het inkomen recht op heeft.

Het is aan te raden een eventuele belastingteruggaaf (zo exact mogelijk) te regelen via een Voorlopige Teruggaaf die maandelijks wordt uitbetaald.

6.1.1 Inkomsten in verband met meerderjarige inwoners

Onder meerderjarige 'inwoner' wordt verstaan: iedere volwassene die bij de schuldenaar in huis woont en voor de berekening van de beslagvrije voet niet wordt aangemerkt als partner als bedoeld in artikel 3 van de Participatiewet ([zie §3.1.1](#)). Dus zowel meerderjarige kinderen als derden.

Inwonende familieleden, vrienden en bekenden

De schuldenaar is verplicht alles te doen wat redelijkerwijs mogelijk is om zijn inkomen te vergroten, dan wel op peil te houden. Om deze reden is hij verplicht om met inachtneming van onderstaande regels aan inwonende gezinsleden, familieleden en andere personen een vergoeding voor hun medegebruik van de woning te vragen.

Deze vergoeding wordt allereerst geacht de gedeelde inkomsten van de schuldenaar te compenseren, zodat er geen nieuwe schulden hoeven te ontstaan. Is er geen sprake (meer) van derving van inkomsten, dan wordt het meerdere van de vergoeding als inkomen ingevoerd in de calculator.

Het is afhankelijk van het inkomen van de schuldenaar, de derving van inkomsten en de hoogte van de ontvangen fictieve vergoeding, of deze vergoeding ook daadwerkelijk tot inkomsten voor de boedel leidt.

Bij derving van inkomsten vanwege inwoners moet men denken aan een lagere bijstandsuitkering, een lager bedrag aan huurtoeslag of een afwijzing van kwijtschelding van gemeentelijke lasten. In de vltb-calculator wordt de compensatie voor de gedeerde inkomsten **nooit** ingevoerd in de calculator, dat zou tot een verkeerde beslagvrije voet leiden. Schuldenaar en inwoner moeten de compensatie onderling regelen om het budget rond te krijgen. Alleen het bedrag dat de schuldenaar meer ontvangt dan wat hij mist door de inwoning, kan meetellen als inkomen.

Om te bepalen wat de fictieve bijdrage in de woonlasten is van een inwoner, worden drie categorieën inwoners onderscheiden:

1. Meerderjarige kinderen die studeren en recht hebben op een studentenreisproduct

Indien het kind studeert, recht heeft op een studentenreisproduct en geringe bijverdiensten heeft, kan een bijdrage in de woonlasten achterwege blijven. Het is niet ongebruikelijk dat studerende kinderen bij hun ouders inwonen en bijverdienen om hun eigen kosten te betalen. Schuldeisers worden daardoor niet benadeeld. Als de netto bijverdiensten van het inwonende studerende kind leiden tot een derving van huurtoeslag, moet dit onderling gecompenseerd worden.

Als de netto bijverdiensten structureel hoger zijn dan de Participatienorm voor een zelfstandig wonende alleenstaande valt dit kind niet meer in deze categorie, maar in categorie 2 of 3, afhankelijk van de leeftijd van het kind.

2. Meerderjarige kinderen tussen 18 en 21 jaar die geen recht hebben op een studentenreisproduct

Tot 21 jaar geldt voor ouders een wettelijke onderhoudsplicht. Gelet hierop dient alleen een bijdrage in de woonlasten in aanmerking te worden genomen als de schuldenaar door het inwonend zijn van zijn kind uitkeringen, heffingskortingen en/of kwijtschelding van bijvoorbeeld gemeentelijke belastingen derft. De bijdrage wordt dan gesteld op het gedeerde bedrag. Dit bedrag moet men onderling compenseren en dit bedrag wordt niet ingevuld in de calculator.

Voor alle duidelijkheid: het gaat hier om het bedrag dat de schuldenaar derft omdat zijn kind in- in plaats van uitwonend is. Niet om het bedrag dat hij sowieso minder ontvangt omdat zijn kind meerderjarig wordt.

3. Overige meerderjarige inwoners

Van overige meerderjarige inwoners mag verwacht worden dat zij een bijdrage leveren in de woonlasten. De fictieve bijdrage in de woonlasten wordt dan gesteld op een evenredig deel van de netto-woonlasten berekend naar rato van het aantal bewoners. Voor berekening van het aantal bewoners geldt dat indien er meerdere minderjarige kinderen zijn, deze samen voor één persoon tellen (kleinkinderen tellen niet mee indien hun ouders inwonend zijn).

Verder geldt dat pleegkinderen niet worden meegeteld bij het aantal bewoners.

Bij een huurwoning wordt voor de netto-woonlasten uitgegaan van:

huur + servicekosten +/- huurtoeslag;

Bij een koopwoning wordt voor de netto-woonlasten uitgegaan van:

hypotheekrente + 0,049% van de WOZ-waarde +/- de belastingteruggaaf +/- eventuele tegemoetkoming in de woonlasten van bijvoorbeeld de gemeente;

Afhankelijk van het inkomen van de schuldenaar zal een groter of kleiner deel van dit berekende bedrag noodzakelijk zijn om het gedeerde bedrag aan inkomsten te compenseren. De voldoening van het compensatiebedrag moet men onderling afspreken. Het restant van het bedrag kan dan ingevoerd worden als tegemoetkoming inwonenden.

Vuistregel

Als de schuldenaar de maximale beslagvrije voet heeft bereikt, dus in 'groep 3' zit (voor de bedragen zie het normenoverzicht), dan is er geen recht op huurtoeslag en daarmee in ieder geval geen derving van huurtoeslag, van kwijtschelding van heffingen, of van een deel van de Participatiewetuitkering of bijzondere bijstand. Bij elke beslagvrije voet lager dan de maximale beslagvrije voet moet het bedrag aan gedeerde inkomsten berekend worden. Dit wordt dan vergeleken met de fictieve bijdrage woonlasten. Indien optie b het hoogste bedrag oplevert, compenseert de bijdrage van de meerderjarige inwoner de gedeerde inkomsten, maar leidt dit niet tot een extra bijdrage voor de boedel.

Voorbeeld 1

Mevrouw A. woont met twee kinderen van 23 en 16 jaar in een huurwoning van € 700,- , ze ontvangt € 100,- aan huurtoeslag. De berekende tegemoetkoming is dan € 700,- minus € 100,- gedeeld door 3= € 200,- per maand.

Uit de proefberekening blijkt dat zij zonder haar meerderjarig inwonend kind € 170,- aan huurtoeslag zou ontvangen, € 70,- meer dan in de werkelijke situatie. In de berekening van de beslagvrije voet is impliciet van dit laatste bedrag van € 170,- uitgegaan. Dit betekent dat van de berekende tegemoetkoming van € 200,- eerst € 70,- onderling gecompenseerd moet worden waarna er € 130,- wordt ingevoerd als tegemoetkoming inwonenden.

Belangrijk: in de casus is ervan uitgegaan dat er geen andere inkomsten zijn weggevallen.

Voorbeeld 2

De heer en mevrouw C. wonen met drie kinderen (25 , 15, 15) in een huurwoning van € 700,-. Ze ontvangen geen huurtoeslag. De fictieve bijdrage van de meerderjarig inwonende wordt berekend op € 700,- / 4 = € 175,-. Uit de proefberekening blijkt dat men zonder het inwonend meerderjarig kind € 250,- aan huurtoeslag zou ontvangen. In de berekening van de beslagvrije voet is impliciet van dit bedrag uitgegaan. Dit betekent dat het meerderjarig inwonend kind het bedrag van € 250,- moet compenseren aan de ouders om het budget rond te krijgen. De berekende fictieve bijdrage is lager dan het bedrag aan gedeerde inkomsten en om die reden is er geen sprake van 'tegemoetkoming inwonenden' voor de vtlb-berekening.

In welke situaties er sprake kan zijn van een tegemoetkoming inwonende blijkt uit onderstaand schema:

	Inwonende 21 jaar en studerend	Inwonende <21 jaar	Overige meerderjarige inwoners
Schuldenaar in groep 1	x	x	x
Schuldenaar in groep 2	x	x	Berekening fictieve bijdrage minus gedeerde inkomsten, kan nihil zijn
Schuldenaar in groep 3	x	x	Bereken fictieve bijdrage

Waar wordt het bedrag van de tegemoetkoming ingevuld?

De (fictieve) bijdrage wordt ingevoerd als inkomen in het veld 'tegemoetkoming inwonenden'. Bij een paar, geen gemeenschap van goederen en één of beide partners in de regeling wordt het bedrag gelijkelijk verdeeld over beide partners als inkomen opgevoerd.

6.1.2 Verdeling heffingskortingen

Individuele kortingen, zoals de algemene heffingskorting, arbeidskorting, en ouderenkorting, komen toe aan degene die er recht op heeft (voor zover aangevraagd).

De inkomensafhankelijke combinatiekorting is 1 van de 4 kindregelingen (naast kinderbijslag, kindgebonden budget en kinderopvangtoeslag) en komt ten goede aan het huishouden. Indien de inkomensafhankelijke combinatiekorting wordt toegekend, dient deze bij het berekenen van het vtlb gelijkelijk verdeeld te worden als inkomen bij beide partners (ieder 50%).

6.1.3 Belastingaftrek specifieke ziektekosten/ Tegemoetkoming Specifieke Ziektekosten (TSZ)

Sommige ziektekosten kunnen opgevoerd worden als persoonsgebonden aftrekpost voor de inkomstenbelasting. Dit kan leiden tot een belastingteruggaaf. Deze specifieke ziektekosten staan beschreven in afdeling 6.5 van de Wet Inkomstenbelasting 2001.

Sommige mensen kunnen de waarde van hun persoonsgebonden aftrek niet effectueren, omdat negatieve inkomstenbelasting niet mogelijk is. Dit is vaak het gevolg van de hoogte van het inkomen aan de ene kant en de totale hoogte van de verschillende aftrekposten aan de andere kant. Hiervoor geldt de Tegemoetkoming Specifieke Ziektekosten (TSZ). De niet te verzilveren aftrek wordt dan vergoed via het voor het huishouden geldende inkomstenbelastingtarief.

De regeling wordt uitgevoerd door de Belastingdienst. De belastingplichtige hoeft hiervoor geen aparte aanvraag in te dienen. Bij de aangifte Inkomstenbelasting bekijkt de Belastingdienst ook of er recht bestaat op een tegemoetkoming als gevolg van deze regeling. Is dit het geval, dan wordt hiervoor een aparte beschikking gegeven. Er moet dus wel belastingaangifte worden gedaan.

De belastingteruggaaf en de tegemoetkoming gelden als inkomen en vloeien dus in de boedel. Mochten de ziektekosten uit het vtlb zijn voldaan, dan kan de belastingteruggaaf die hiermee samenhangt aan de schuldenaar worden vergoed.

6.1.4 Tegemoetkoming arbeidsongeschikten en individuele inkomenstoeslag

De tegemoetkoming arbeidsongeschikten en de individuele inkomenstoeslag worden beschouwd als inkomen. Ten aanzien van de tegemoetkoming arbeidsongeschikten geldt dat ervan wordt uitgegaan dat hier reële kosten tegenover staan. Deze tegemoetkoming valt dus **in beginsel** niet in de boedel.

De individuele inkomenstoeslag is een toeslag voor wie langdurig heeft moeten rondkomen van een laag inkomen. Deze toeslag is een toekenning achteraf en wordt eenmaal per jaar uitbetaald. Verrekening per jaar doet echter geen recht aan het doel van de inkomenstoeslag. De jaarlijkse toeslag dient derhalve met 12 maanden terugwerkende kracht maandelijks bij het inkomen te worden opgeteld. Daar het een betaling achteraf betreft, zijn de principes van een nabetaling hierop van toepassing. Als de individuele inkomenstoeslag binnen het jaar nadat iemand is toegelaten tot de Wsnp wordt uitgekeerd, valt derhalve het deel van vóór de Wsnp in de boedel. (zie §6.1)

6.2 Inkomsten die niet als inkomen worden aangemerkt

Alle inkomsten van de schuldenaar boven het vtlb moeten afgedragen worden aan de boedel, behoudens een aantal hierna genoemde uitzonderingen. Ook inkomensbestanddelen waarvoor een zo genoemd beslagverbod geldt vallen in de boedel. Het is dus niet zo dat de schuldenaar die inkomsten bovenop het berekende vtlb mag behouden; die inkomsten worden geacht deel uit te maken van het totale inkomen waarvan alleen het vtlb mag worden behouden.

Welke inkomsten worden niet als inkomen aangemerkt?

- Bedragen die men ontvangt als vergoeding voor onkosten, indien en voor zover tegenover de ontvangen vergoeding reële kosten staan. Dergelijke vergoedingen en uitkeringen mogen volledig behouden worden. In het overzicht in deze paragraaf worden de voornaamste genoemd.
- Een deel van het vakantiegeld
- Een deel van eventuele inkomsten uit overwerk mogen worden behouden.
- De huurtoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget en de kinderopvangtoeslag voor het lopende tijdvak mogen volledig behouden worden.

Nr.	Niet als inkomen aan te merken	§
1.	Wezen uitkering	6.2.1
2.	Kinderbijslag	6.2.2
3.	Bijzondere bijstand	6.2.3
4.	Woonkostentoeslag	
5.	Studiefinanciering voor schuldenaar en partner, voor wat betreft de component studiekosten (lesgeld en leermiddelen)	6.2.4
6.	Uitkeringen op grond van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	6.2.5
7.	MBO studenten lesgeld vergoeding DUO	
8.	Huurtoeslag	
9.	Kindgebonden budget	6.2.6
10.	Kinderopvangtoeslag	
11.	Tegemoetkoming kosten kinderopvang	
12.	Zorgtoeslag	6.2.7
13.	Vervoersvergoedingen op basis van de WMO voor daadwerkelijk gemaakte kosten	
14.	Een deel van inkomsten uit overwerk	6.2.8
15.	Een vrij te laten deel van het vakantiegeld	6.2.9
16.	Pleegkindvergoeding	6.2.10
17.	Persoonsgebonden budget (PGB)	6.2.11
18.	Onkostenvergoeding internationale chauffeurs	6.2.12

6.2.1 Nabestaanden- en wezenuitkering

De nabestaandenuitkering die een schuldenaar voor zichzelf ontvangt wordt als inkomen gezien. Deze uitkering valt in de boedel.

Treedt de schuldenaar op als wettelijk vertegenwoordiger van een (half)wees die een nabestaandenuitkering ontvangt, dan behoort die uitkering niet tot het inkomen van de schuldenaar, mits is aangetoond dat de uitkering is bestemd voor de (half)wees. In dat geval valt de uitkering dus niet in de boedel.

6.2.2 Kinderbijslag

Kinderbijslag valt niet in de boedel.

6.2.3 Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand, verstrekt ter compensatie van specifieke kosten (zoals de aanschaf van een wasmachine), wordt vrijgelaten. De verstrekking van bijzondere bijstand is gemeentelijk beleid.

6.2.4 Studiefinanciering voor schuldenaar en/of partner

De basisbeurs en eventueel aanvullende beurs ingevolge de Wet op de Studiefinanciering 2000 die een schuldenaar of zijn niet-Wsnp partner ontvangt is deels bestemd voor levensonderhoud en deels bestemd voor studiekosten (lesgeld en leermiddelen).

Het totale bedrag van de basisbeurs en eventueel aanvullende beurs telt mee als inkomen voor het berekenen van het vrij te laten bedrag. Een eventuele studielening wordt niet als inkomen beschouwd.

Het deel dat bestemd is voor studiekosten kan gecorrigeerd worden.

Voor een correctie ter vergoeding van de boeken en leermiddelen **van de schuldenaar** zelf kan toestemming gevraagd worden bij de rechter-commissaris. Reden voor correctie van de studiekosten van de schuldenaar kan zijn dat met het afronden van de studie op korte termijn voordeel voor de boedel te behalen is. Het correctiebedrag wordt ingevuld onder "overige correcties".

Betreft het de **niet-Wsnp partner** die inkomen uit studiefinanciering heeft, dan kan het bedrag van de basisbeurs en eventueel aanvullende beurs verminderd worden met het bedrag aan boeken en leermiddelen. Dit bedrag aan studiekosten moet door de schuldenaar aangetoond worden.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de verschuldigde les gelden op MBO/HBO/WO. Voor bedragen aan boeken en leermiddelen is geen standaardoverzicht.

6.2.5 Uitkeringen op grond van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Uitkeringen op grond van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten vallen niet in de boedel. Hier staan reële kosten tegenover en de tegemoetkoming is daarvoor bedoeld, zie §5.4.

6.2.6 Kindgebonden budget (KGB)

Het kindgebonden budget is een bijdrage in de kosten voor kinderen tot 18 jaar die wordt ontvangen naast de kinderbijslag. Het kindgebonden budget wordt om die reden niet aangemerkt als inkomen.

6.2.7 Zorgtoeslag

De zorgtoeslag is bedoeld ter financiering van bepaalde kosten en wordt om die reden niet als inkomen aangemerkt.

6.2.8 Inkomsten uit overwerk

Onder overwerk wordt verstaan verrichte werkzaamheden bovenop de werkzaamheden op basis van een dienstverband dat bij de betreffende werkgever als fulltime geldt.

Deze werkzaamheden naast de fulltimebaan kunnen bij dezelfde werkgever worden verricht, maar kunnen ook bij een andere werkgever worden verricht.

Wanneer een schuldenaar een AOW-uitkering ontvangt en daarnaast inkomsten uit werk heeft, dan worden de inkomsten uit dat werk ook als overwerk beschouwd.

Ontvangt een schuldenaar een mantelzorgcompliment naast een fulltime dienstverband, dan moet dit mantelzorgcompliment ook als overwerk worden behandeld.

Inkomsten uit overwerk vallen in beginsel in de boedel, voor zover deze inkomsten het vtlb overstijgen. Binnen het vtlb mogen de inkomsten uit overwerk geheel behouden worden.

De rechter-commissaris kan toestemming geven de inkomsten uit overwerk boven het vtlb voor 50% vrij te laten. Deze 50% regel geldt voor alle soorten overwerk, zowel incidenteel als structureel en wordt niet pas na een bepaalde periode overwerk toegepast. Schuldenaren kunnen niet worden verplicht overwerk te verrichten.

6.2.9 Vakantiegeld, tijdsparen, uitbetaalde vakantiedagen, individueel keuzebudget

Vakantiegeld

Artikel 475da Rv verwijst naar de Participatiewetnorm. In deze norm is 5% netto vakantiegeld begrepen. Dit vakantiegeld wordt op het maandelijks te verstrekken bedrag aan uitkering ingehouden en jaarlijks in juni uitgekeerd (artikelen 19 en 45 Participatiewet).

Als voor de berekening van het vtlb wordt uitgegaan van de beslagvrije voet inclusief vakantiegeld, valt het werkelijk uit te keren vakantiegeld in dat geval helemaal in de boedel.

Deze werkwijze heeft grote nadelen. Niet alleen vinden de meeste schuldenaren het prettig eenmaal per jaar een extra bedrag te krijgen, maar bovendien is dit bedrag vaak een nuttige spaarpot voor het oplossen van problemen zoals nieuwe schulden of een boedelachterstand, dan wel voor aanschaf van kleding of huisraad.

Het in de beslagvrije opgenomen bedrag aan vakantiegeld wordt daarom bij de slotberekening van het vtlb maandelijks niet meegenomen, maar afgetrokken onder de noemer reservering vakantiegeld. Dit (vakantie)geld wordt in mei of juni als totaliteit meegenomen in de berekening van het vtlb. Het bedrag aan vakantiegeld dat behouden mag worden, is in die maand maximaal 100% van de toepasselijke Pw-norm. (en minder als het inkomen lager is dan de bijstandsnorm).

Het vakantiegeld dat van de werkgever of uitkeringsinstantie ontvangen wordt, valt geheel in de boedel, maar in de maand mei of juni is het vtlb dus hoger met als gevolg dat de schuldenaar (een deel van) het ontvangen vakantiegeld niet hoeft af te dragen.

De vraag die rijst bij deze manier van berekenen van het vakantiegeld, is de volgende: Ontvangt de schuldenaar in het eerste jaar van de schuldsanering toch het 'volledige' vakantiegeld volgens de berekening? Dit is het geval. De schuldenaar draagt namelijk toch, uitgaande van een looptijd van drie jaar, driemaal het niet vrij te laten deel van zijn vakantiegeld af.

Vanaf het begin van de regeling wordt het vrij te laten bedrag maandelijks verminderd met het te ontvangen deel van het vakantiegeld, doordat wordt uitgegaan van 90% in plaats van 95% de bijstandsnorm (of van het inkomen als dit lager is dan de bijstandsnorm). Hierdoor kan de schuldenaar bij ontvangst van het vakantiegeld het vrij te laten deel van het vakantiegeld houden omdat dit gedurende de regeling maandelijks wordt gereserveerd.

Nu er altijd in de regeling drie keer vakantiegeld wordt uitbetaald betekent dit, dat er ook drie jaar lang maandelijks in het vrij te laten bedrag rekening is gehouden met het te ontvangen vakantiegeld. Het vrij te laten bedrag is maandelijks al met 1/12^e deel van het vakantiegeld verminderd.

Slechts in uitzonderingsgevallen kan de bewindvoerder het vakantiegeld maandelijks meenemen in de betreffende norm. Het vtlb is dan dus iedere maand iets hoger met als gevolg dat de schuldenaar maandelijks minder hoeft af te dragen. Er is dan geen recht op een vrij te laten deel vakantiegeld in mei of juni.

Tijdsparen

In sommige sectoren wordt het systeem van tijdsparen gehanteerd. De werkgever stort dan elke betaalperiode (4 weken/maand) een bedrag in het spaarfonds, dat de werknemer op een later moment kan opnemen. Het gaat om de geldwaarde van vakantiedagen, de reserve voor weinig-werk/verletdagen ("spaaruren"), eventueel overwerk en een vergoeding voor reizen, maar ook om de vakantietoeslag en – soms- opleidingen.

De vakantietoeslag wordt doorgaans in mei uitbetaald. De overige tegoeden kunnen vrij opgenomen worden, waarbij wel geldt dat bedragen voor opleidingen ook aan dat doel besteed moeten worden.

In sommige CAO's is bovendien opgenomen dat men verplicht is om een minimum aantal spaaruren op te bouwen, zodat deze opgenomen kunnen worden in periodes dat er weinig werkaanbod/verlet is. Deze dagen gelden niet als vakantiedagen. Het meerdere boven dit verplichte aantal uren wordt in de regel eenmaal per jaar uitbetaald.

Voor de berekening van het vtlb wordt dan uitgegaan van het volgende:

- Bij de vakantiegeldcomponent heeft de – werkende- schuldenaar in principe recht op 100% van het vakantiegeld horend bij de toepasselijke Participatiewetnorm, het overige moet naar de boedel gaan.
- Voor het deel van de tegoeden dat ziet op doorbetaling van het loon tijdens de vakantiedagen heeft de schuldenaar recht op het vtlb voor 20 verplichte vrije dagen per jaar en 5 overige dagen. De bewindvoerder kan aan de hand van de overzichten zien voor welke vakantieperiode het tegoed is opgenomen.
- Als betrokkene door de zgn. weinig-werk of verletdagen in een bepaalde maand een zo laag inkomen heeft dat zijn maandelijks inkomen daalt tot onder zijn vtlb dan kan hij – met toestemming van de bewindvoerder- het spaarfonds gebruiken voor een aanvulling tot op het vtlb
- Het gebruik van het opleidingsbudget kan uitsluitend plaats vinden na overleg met de bewindvoerder.
- Als sprake is van een geldelijke storting in verband met persoonlijk verricht overwerk dan gelden daarvoor de gebruikelijke vtlb-regels.

Het eventueel resterende vrije saldo aan het eind van het jaar (dus na uitbetaling vakantietoeslag en vtlb voor 25 vrije dagen en eventuele aanvulling tot op het vtlb) moet worden afgedragen op de boedelrekening. De schuldenaar kan een overzicht van zijn tegoeden tonen aan de bewindvoerder.

Uitbetaalde vakantiedagen

Steeds vaker doet zich de situatie voor, bijvoorbeeld bij uitzendcontracten, payrolling en nulurencontracten, dat werknemers wekelijks of maandelijks direct bij hun salaris ook hun vakantiegeld en vakantie-urenopbouw uitbetaald krijgen.

Waar het gaat om vakantiegeld wordt verwezen naar de laatste alinea hierboven onder vakantiegeld. Er kan in die gevallen gekozen worden voor een vtlb inclusief een maandelijks vakantiegeld. Er dient dan alleen jaarlijks in mei nog bezien te worden of het totaal recht op vakantiegeld is uitbetaald.

Wanneer het gaat om **uitbetaalde vakantie-uren** kan worden aangesloten bij de systematiek van het tijdsparen. Jaarlijks bestaat recht op minimaal 20 dagen doorbetaalde vakantie en 5 vrije dagen. Het hangt van de omvang van de functie af in hoeverre het noodzakelijk en gewenst is vanuit de boedel te voorzien in een inkomen voor de periode waarin de werknemer geen inkomen verwerft doordat hij vakantie-uren opneemt. Het bedrag dat voorziet in de opbouw van vakantiedagen is inkomen. Bij een verzoek om vakantie op te mogen nemen, wordt door de bewindvoerder beoordeeld wat is opgebouwd dan wel afgedragen en wat kan worden uitgekeerd van de boedel.

Individueel Keuze Budget

Het Individueel Keuzebudget (IKB) is een systeem waarmee werknemers meer speelruimte wordt gegund om de regie te voeren rond aan- en verkoop van vakantiedagen, het moment van uitbetalen van vakantiegeld en eindejaarsuitkering en overige secundaire arbeidsvoorwaarden. Aan het einde van het kalenderjaar wordt het restant van het IKB uitbetaald. Steeds meer werkgevers gaan over op (een vorm van) dit systeem.

In het IKB kan opgenomen zijn dat een x-aantal uur bovenwettelijk verlof wordt gekocht, zodat men, in plaats van alleen de wettelijke 20 dagen, 25 verlofdagen opbouwt bij een fulltime dienstverband. Aankoop van deze uren (tot een maximum van 25 dagen is toegestaan. Gebruik van het IKB voor andere zaken dan aankoop van een x-aantal bovenwettelijke verlofuren tot maximaal 25 dagen bij fulltime dienstverband is niet toegestaan of moet gecompenseerd worden uit het vrij te laten bedrag.

Hoofdregel is dat tijdens de regeling 3 maal het bovenmatig vakantiegeld over een jaar, de eindejaarsuitkering en het restant IKB is afgedragen.

Voorgenomen wijzigingen van het IKB mogen niet ten koste gaan van spaarcapaciteit en moeten altijd besproken worden met de bewindvoerder.

6.2.10 Pleegkindvergoeding

Voor het onderhouden van een pleegkind wordt soms een vergoeding verkregen. Vanwege de bijzondere aard van deze uitkering wordt deze vrijgelaten. Tegenover de vergoeding staan immers ook reële kosten. De pleegkinderen worden niet ingevuld onder het tabje kinderen, omdat ze anders ook meetellen voor het kindgebonden budget.

6.2.11 Persoonsgebonden budget (PGB)

In de gevallen waar de schuldenaar zorgbehoevend is en daarvoor PGB ontvangt, is dat geen inkomen.

Als het PGB is toegekend voor het inkopen van zorg voor de schuldenaar wordt dit buiten beschouwing gelaten bij berekening van het vtlb indien hiervoor daadwerkelijk zorg wordt ingekocht.

Als de schuldenaar zorg verleent en hiervoor vanuit een PGB betaald wordt, dan geldt dit als inkomen, tenzij de schuldenaar enkel budgetbeheerder is voor een zorgbehoevend gezinslid en met dit PGB zorg bij derden wordt ingekocht. Let in dit geval op eventuele belastingaanslagen.

6.2.12 Onkostenvergoeding voor internationale chauffeurs

Chauffeurs die beroepsmatig naar het buitenland rijden en om die reden niet thuis kunnen eten en slapen maken noodzakelijke kosten voor onder andere voeding, parkeren en wasgelegenheid. De (fiscaal niet belaste) onkostenvergoeding die zij hiervoor ontvangen blijft buiten de boedel, verminderd met een bedrag voor voeding en energie dat zij hierdoor in Nederland besparen. Voor de hoogte van dit bespaarde bedrag is aansluiting gezocht bij de normen van het Nibud; het bedrag is vastgesteld op € 157,00 per maand. Dit bedrag moet bij het inkomen opgeteld worden. In de calculator wordt dit bedrag automatisch gevuld als de onkostenvergoeding voor chauffeurs wordt aangevinkt.

7. Overheveling

7.1 Beslagvrije voet

In de beslagvrije voet is de correctie voor woonlasten de enige correctie die voor de beide partners gezamenlijk geldt. Deze correctie wordt eerst bij de beslagvrije voet opgeteld, waarna de aftrek plaatsvindt in verband met het inkomen van de partner. Er wordt binnen de beslagvrije voet niet naar rato van inkomen verdeeld.

7.2 Nominaal bedrag

Binnen het nominale bedrag worden de gezamenlijke correcties gelijkelijk verdeeld over beide partners. Er vindt binnen het nominale bedrag automatisch overheveling plaats in het geval van:

- een paar, geen gemeenschap van goederen én
 - beiden in de regeling én
 - waarvan een partner een inkomen heeft lager dan het berekende vrij te laten bedrag
- én
- het gaat om de gezamenlijke posten, niet om persoonlijke posten. De gezamenlijke posten zijn:
 - de woonlasten niet gecorrigeerd door de beslagvrije voet
 - de kosten kinderopvang en de studiekosten van de kinderen

Persoonlijke posten zijn de arbeidstoelage, het eigen risico en de reiskosten.

Op het moment dat de minstverdienende partner niet kan profiteren van het totaal aan correcties, dan wordt deze vrijlating overgeheveld naar de meestverdienende partner via een verhoging van het voor deze partner vast te stellen nominaal bedrag. De calculator berekent deze overheveling automatisch.

Het bedrag dat overgeheveld wordt naar de meestverdienende partner is niet altijd het maximale bedrag dat voor overheveling in aanmerking komt, want het is afhankelijk van het inkomen van de meestverdienende partner. Indien er niet volledig kan worden overgeheveld, is dit in de uitdraai met een # aangemerkt. Een wijziging van inkomens (van partner A en/of partner B) kan dan tot een ander overhevelingsbedrag leiden.

De overheveling binnen het nominale bedrag vindt **niet** automatisch plaats op het moment dat er sprake is van een paar, geen gemeenschap van goederen en één wel, **één niet** in de regeling.

Indien in deze situatie de partner niet (geheel) kan profiteren van de correctieposten binnen het nominale bedrag en **aantoonbaar**, bijvoorbeeld door (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid of het bereiken van de PGL, niet in staat is om het inkomen te verhogen, kan de schuldenaar hiervoor worden gecompenseerd, **na verkregen** toestemming van de rechter-commissaris. Dit dient handmatig te worden ingevoerd bij 'Overige correcties'.

Bijlage 1: de werking van de Vtlb-Calculator

U kunt de Vtlb-calculator downloaden van www.bureauwsnp.nl en op uw pc installeren. Op deze site staan ook aanwijzingen voor installatie. Nadat dit gebeurd is kan de software worden gebruikt. Let erop dat er tenminste elk half jaar (medio januari en medio juli) een nieuwe versie komt van de Vtlb-calculator en de plug-in, die van genoemde site kan worden gedownload. Voor het gebruik is het noodzakelijk dat men een internetverbinding heeft. Er is een koppeling met de webservice van uwbeslagvrijevoet.nl om de beslagvrije voet te kunnen berekenen.

Het gebruiken van de calculator is eenvoudig; na het openen van de calculator is het een kwestie van invullen. Bij twijfelgevallen raadpleegt men het vtlb-rapport of de helpteksten die via F1 kunnen worden opgeroepen of de handleiding. Voor gevallen die niet in het rapport besproken worden zal een oplossing 'op maat' gemaakt moeten worden. Daarbij kan de berekening volgens de calculator worden gemaakt en vervolgens een 'extra correctie' worden toegepast. Veelal is het verstandig hierover (vooraf) overleg met de rechtbank te voeren.

Meer informatie over het openen, opslaan en bewaren van de berekeningen vindt u in de ingebouwde handleiding, onder het tabje Help in de bovenste balk van de calculator.

De Vtlb-calculator kent verschillende tabbladen, hieronder worden de tabbladen 'schuldenaar', 'inkomen' en 'uitgaven' getoond. Afhankelijk van wat men invult worden verdere gegevens gevraagd. Er is in januari 2021 een aparte handleiding opgesteld voor het gebruik van de calculator. Deze is ook te vinden op de website van Bureau Wsnp.

Tabblad Schuldenaar

VTLB Calculator januari 2021 (4.0.1)

Bestand Beeld Berekening Overzicht normen Help

Berekening: 16-01-2021 Datum berekening: 16-01-2021 Geldig van: 01-01-2021 Geldig tot en met: 30-06-2021 Berekeningsversie: 01-01-2021

Schuldenaar Kinderen Inkomen Uitgaven

Naam schuldenaar:

Insolventienummer:

Datum toepassing W/snp:

Geboortedatum:

Opgenomen in inrichting? ja nee

Werk voor minstens 18 uur per week? ja nee

Partner aanwezig? ja nee

Gemeenschap van goederen? ja nee

Beiden in regeling? ja nee

Huwelijk gesloten in:

BWV Portaal laatste meldingen:

< Terug Doorgaan >

Toon als PDF Opslaan als PDF

Berekenen Invoer opslaan Uitvoer opslaan

Tabblad Inkomen

VTLB Calculator januari 2021 (4.0.1)

Bestand Beeld Berekening Overzicht normen Help

Berekening: 16-01-2021- Datum berekening: 16-01-2021 Geldig van: 01-01-2021 Geldig tot en met: 30-06-2021 Berekeningsversie: 01-01-2021

Schuldenaar Kinderen **Inkomen** Uitgaven

	Bruto uitkering vakantiegeld	Netto	Bruto vakantiegeld	Bruto extra salaris
Inkomsten met afzonderlijke uitkering vakantiegeld				
Loon uit dienstbetrekking	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
			Netto bijtelling auto van de zaak	0,00 €
Uitkering WW	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Uitkering ADW	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Uitkering ANW	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Uitkering Participatiewet	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Uitkering WAO / WIA	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Overige uitkeringen	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Overige inkomens	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Inkomsten met maandelijks inbegrepen vakantiegeld				
Loon uit dienstbetrekking	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
			Netto bijtelling auto van de zaak	0,00 €
Uitkering ZW	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Pensioen	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Overige inkomens	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Inkomsten zonder vakantiegeld				
Overige inkomsten uit arbeid	0,00 €	0,00 €		
Partneralimentatie	0,00 €	0,00 €		

Netto-inkomsten

Heffingskortingen: 0,00 €

Belastingteruggaven: 0,00 €

Overige inkomens: 0,00 €

Kinderalimentatie: 0,00 €

Studiefinanciering: nvt MBO WO/HBO

Inkomsten niet voor beslagvrije voet

Tegemoetkoming auto/reiskosten werkgever: 0,00 €

Commerciële onderverhuur: 0,00 €

Tegemoetkoming inwonenden: 0,00 €

Thuiswerkvergoeding: 0,00 €

Representatiekostenvergoeding: 0,00 €

Vergoeding vrachtwagenchauffeurs: ja nee

Overig: 0,00 €

Kinderopvangtoeslag: 0,00 €

Tegemoetkoming kinderopvang UWV/gemeente: 0,00 €

< - Terug Doorgaan ->

Toon als PDF Opslaan als PDF Berekenen Invoer opslaan Uitvoer opslaan

Tabblad uitgaven

Schuldenaar Kinderen **Inkomen** **Uitgaven**

Huur: 0,00 €

Hypotheekrente & erfpacht: 0,00 €

Servicekosten: 0,00 €

WOZ-waarde eigen woning: 0,00 €

Startdatum correctie woonlasten: [dropdown]

Zorgverzekering:
Afkoop eigen risico: ja nee

Prijs verzorging (eigen bijdrage AWBZ voor personen in inrichting): 0,00 €

Correctie woonlasten boven correctie 475d Rv? ja nee

Noodzaak kinderopvang? ja nee

Totale kinderopvangkosten: 0,00 €

Noodzaak (privé) auto? ja nee

Aantal km's per jaar: 0

Andere reiskosten: 0,00 €

Correctie alimentatie: 0,00 €

Correctie beschermingsbewind/budgetbeheer: 0,00 €

Correctie overige: 0,00 €

Toelichting: [text area]

Nadat ook het tabblad uitgaven is ingevuld, kan de berekening worden gemaakt. Die kan er als volgt uit zien (hier deels zichtbaar):

Rapport Berekening VTLB Calculator

Versie 4.0.1

Berekeningsversie	01-01-2021	
Berekening uitgevoerd op	20-01-2021	
Naam schuldenaar	Partner A	
Naam partner	Partner B	
Insolventienummer schuldenaar		
Insolventienummer partner		
Datum toepassing WSNP	schuldenaar:	partner:
Datum berekening	20-01-2021	
Berekening geldig	van 01-01-2021	tot en met 30-06-2021

Algemene gegevens

Woonsituatie	Met partner - geen gemeenschap van goederen beiden in regeling met kinderen	
Geboortedata	schuldenaar: 01-01-1980	partner: 01-01-1980
Leeftijd(en)	schuldenaar: 41	partner: 41
Kinderen:		
Aantal (inwonende) kinderen	3	Leeftijden: 5, 5, 3
- waarvan ouder dan 17, VO - onderbouw	0	
- waarvan ouder dan 17, VO - bovenbouw	0	
- waarvan overigen	3	
Relevante partnerinformatie verstrekt?	Ja	
Schuldenaar of schuldenaren in een inrichting?	Nee	

Met de knop 'invoer opslaan' kunnen de ingevulde gegevens bewaard worden, zodat bij een volgende berekening alleen de gewijzigde gegevens veranderd hoeven te worden om weer een herberekening te maken.

De plug-in die geïmplementeerd kan worden in bestaande bewindvoerderssoftware werkt technisch hetzelfde en geeft bij het invullen van dezelfde gegevens dezelfde uitkomst. De bediening kan er anders uitzien.

Bijlage 2: normbedragen

De normbedragen, zoals genoemd in:

Hoofdstuk 3

Maximale beslagvrije voet

Alleenstaande	€ 1.661,40
Alleenstaande met kinderen	€ 1.779,52
Paar zonder kinderen	€ 2.199,34
Paar met kinderen	€ 2.317,45

Participatiewetnormen januari 2021

Nr.	Norm	Bedrag excl. vakantiegeld	Vakantiegeld	Bedrag inclusief vakantiegeld
1.	(echt)paar/gezin	€ 1.459,52	€ 76,82	€ 1.536,34
2.	Alleenstaande (ouder)	€ 1.021,67	€ 53,77	€ 1.075,44
3.	alleenstaande (ouder) in een inrichting (inclusief vakantiegeld)			€ 340,53
4.	normbedrag (echt-)paren in een inrichting (inclusief vakantiegeld)			€ 529,67

Woonkosten

Woonkosten leiden alleen tot een verhoging van de beslagvrije voet als ze uitkomen boven het drempelbedrag van artikel 17 lid 2 Wet op de huurtoeslag (de normuur die al is begrepen in de bijstandsnorm): € 220,68.

Servicekosten huur: maximaal € 48,- per maand

Bij all-in kamerhuur

Voor de (gemiddelde) kosten van de overige voorzieningen bij kamerbewoners hanteert het Nibud een maandelijks normbedrag van € 64,35 (€ 2,12 per dag). Dit betreft gas, water, licht, gebruik wasmachine, overig.

Bij inwonende schuldenaren

voor de (gemiddelde) kosten van voeding en overige voorzieningen hanteert het Nibud de volgende maandelijkse normbedragen:

- Voeding: € 160,45 (€ 5,28 per dag)
- Overige kosten (energie, water, wassen, overig): € 64,35 (€ 2,12 per dag)

Totaalnorm voor voeding en overige kosten, maar zonder woonlasten, is € 224,80 (€ 7,39 per dag).

Omrekenen gebeurt als volgt:

- Van dagbedrag naar maandbedrag: $\frac{\text{Bedrag} \times 365}{12}$
- Van maandbedrag naar dagbedrag: $\frac{\text{Bedrag} \times 12}{365}$

Forfaitaire bedrag woonkosten eigen woning

maandbedrag ter hoogte van 0,049% van de WOZ-waarde van de woning.

Kinderbijslag

Minimale uitgaven kosten onderhoud van het kind om in aanmerking te komen voor kinderbijslag: ten minste € 433,- per kwartaal (€ 144,33 per maand).

Hoofdstuk 4

Maximale bedragen kindgebonden budget (per maand):

1 kind	€ 100,53
2 kinderen	€ 185,50
3 kinderen	€ 262,08
4 kinderen	€ 338,66
5 kinderen	€ 415,24

Voor elk volgend kind komt er € 76,58 per maand bij.

Voor een kind dat 12 jaar of ouder is, maar jonger dan 16 jaar bedraagt de maximale verhoging € 20,58 per maand. Voor een kind dat 16 of 17 jaar is, bedraagt de maximale verhoging € 36,75 per maand.

De alleenstaande ouderkop bedraagt € 270,17 per maand.

Hoofdstuk 5

Zorgkosten

Eigen risico: € 385,00 per jaar.

Minimale eigen bijdrage WMO is afhankelijk van de gemeente waar men woont. In de meeste gemeenten is de minimale bijdrage WMO als volgt:

- voor 2-persoonshuishoudens tot 65 jaar: € 0,-.
- voor alle andere huishoudsamenstellingen/leeftijden: € 19,00 per maand.

Voor andere vormen van zorg (bijvoorbeeld Modulair Pakket Thuis (MPT) of Volledig Pakket Thuis (VPT)) gelden andere eigen bijdragen.

Autokosten

Basiscorrectie auto: € 164,95

Bedrag/km eigen auto: € 0,159

De grens van 4.600 kilometer per jaar is ingegeven door de gedachte dat in de meeste gevallen de auto noodzakelijk is voor het woon-werkverkeer. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat een werknemer 46 werkweken heeft per jaar (52 weken verminderd met 6 weken vakantie en vrije dagen).

Studiekosten

Kinderen van 18 jaar en ouder op het voortgezet onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs en het Voortgezet Algemeen Volwassenenonderwijs krijgen zelf een basistoelage, eventueel aangevuld met een aanvullende toelage. Voor de aanvullende toelage is er een ouderlijke bijdrage voor ouders met een belastbaar inkomen van € 36.088,27 (inkomen 2018) of hoger. De eigen bijdrage is 30% van het inkomen boven deze grens. Deze bedragen gelden voor het schooljaar 2020-2021.

Co-ouderschap en omgangsregeling

Bij beide regelingen wordt uitgegaan van een kostenvergoeding van € 6,- per kind per dag.

Hoofdstuk 6

Lesgelden

Lesgelden voor het schooljaar 2020-2021:

- Lesgeld HBO/WO: € 2.143 per jaar (€ 178,58 per maand)
- Lesgeld MBO/bol: € 1.202 per jaar (€ 100,17 per maand)

Studenten die vanaf 2018-2019 voor het eerst beginnen met studeren in het hoger onderwijs hebben recht op halvering collegegeld. Studenten die beginnen in het studiejaar 2020-2021 betalen € 1.071 in plaats van € 2.143.

Studiekosten

De studiekosten in de tabel zijn de bedragen voor de periode januari tot en met juli 2021 van het schooljaar 2020-2021

Leeftijd	Voortgezet onderwijs onderbouw >18 jaar	Voortgezet onderwijs bovenbouw >18 jaar
Basistoelage inwonend	€ 120,28	€ 120,28
Basistoelage uitwonend	€ 280,45	€ 280,45
Maximale aanvullende toelage	€ 82,64	€ 90,47

Voor de aanvullende toelage is er een ouderlijke bijdrage voor ouders met een belastbaar inkomen van € 36.088,27 (inkomen 2018) of hoger. De eigen bijdrage is 30% van het inkomen boven deze grens. Deze bedragen gelden voor het schooljaar 2020-2021.

Basisbedragen pleegvergoeding per kind 2021

Nr.	Leeftijdscategorie	Bedrag per maand	Bedrag per dag
1.	0 t/m 8 jaar	€ 585	€ 19,23
2.	9 t/m 11 jaar	€ 593	€ 19,49
3.	12 t/m 15 jaar	€ 645	€ 21,22
4.	16 t/m 17 jaar	€ 713	€ 23,43
5.	18 jaar en ouder	€ 720	€ 23,68